

staatsbosbeheer

Broedvogels van de HAPERTSE HEIDE

Broedvogelmonitoringproject, seizoen 1996

Regio Brabant-West

Vogelwerkgroep DE KEMPEN

DECEMBER 1996

staatsbosbeheer

Broedvogels van de **HAPERTSE HEIDE**

Broedvogelmonitoringproject, seizoen 1996

Regio Brabant-West

Hans Hermans
Ben Jacobs
Tonny van der Vleuten
Carlo van Wely
Marjan Zondag

Tilburg, december 1996

INHOUDSOPGAVE

- 1 Algemeen
- 2 Soortbespreking

BIJLAGEN

- 1 Aantal territoria
- 2 Soortenlijst (geldige waarnemingen)
- 3 Bezoekronden
- 4 Hoofdlooproute
- 5 Verspreidingskaarten

1 ALGEMEEN

In 1996 is op verzoek van Staatsbosbeheer gestart met een BMP-inventarisatie op de Hapertse Heide door leden van de Vogelwerkgroep de Kempen.

Naast de heide zijn ook de randen van het bos en het Laarven meegenomen. Dit omdat in deze randzones een omvormingsbeheer wordt gevoerd, gericht op het creëren van overgangszones van bos naar heide. Het totale oppervlak van het onderzoeksgebied bedraagt ca. 100 ha.

In bijlage 1 is een lijst opgenomen met het aantal territoria per soort en de verwijzing naar de verspreidingskaart. In bijlage 2 is een soortenlijst met alle geldige waarnemingen per bezoeker opgenomen.

Conform de SOVON-normen zijn er 10 bezoeken verricht, 8 ochtend- en 2 avondbezoeken (gericht op nachtzwaluwen). De weersomstandigheden om te inventariseren waren meestal goed (geen neerslag). Een keer belette hevige sneeuwval ons om een volledige ronde te maken (zie bijlage 3).

De looproute die meestal aangehouden is, is aangegeven op het kaartje in bijlage 4. Af en toe zijn zijpaden betreden om bepaalde delen van het gebied beter te onderzoeken. De ligging van de territoria is op de verspreidingskaarten in bijlage 5 aangegeven met zwarte vierkantjes. Enkele interessante waarnemingen (geen territoria) zijn ook weergegeven in de vorm van open vierkantjes.

Aan deze inventarisatie werkten mee:

Hans Hermans (HH) provinciale weg 138 5503 HK Veldhoven
(040 2547152)

Ben Jacobs (BJ) de bleker 41 5506 BB Veldhoven (040 2534735)

Tonny van der Vleuten (TvdV) nieuwstraat 30a 5527 AV Hapert
(0497 384107)

Carlo van Wely (CvW) reek 4 5688 PW Oirschot (0499 577608)

Marjan Zondag (MZ:1 maal)

NB: "Laarven" = "Laatven" (andere benaming)

2 SOORTBESPREKING

De resultaten van enkele soorten worden besproken.

- Wilde eend (9 terr.)

De wilde eend werd vooral aangetroffen op het Laarven en op de gegraven poelen. Er is slechts één jong gezien en wel op het Laarven. Wellicht dat vanwege de droogte, met daardoor de lage waterstand, het aantal uiteindelijke broedgevallen beperkt was.

- Soepeend (1 terr.)

1 paartje witte eenden, vrijwel altijd aanwezig op het Laarven, geen kuikens waargenomen.

- Havik (1 terr.)

Evenals in 1995 (R. Vogel) zijn er regelmatig vogels gehoord en gezien direct ten westen van de Hapertse Heide. Er werden 3 horsten ontdekt maar op geen een bewoning geconstateerd. Waarom het paar weer niet tot broeden is gekomen blijft onduidelijk.

- Wespendiff

Twee maal is een overvliegend exemplaar waargenomen, vermoedelijk met het territorium ten westen van ons onderzoeksgebied.

- Boomvalk

Op 12 juni een exemplaar jagend op libellen. Op de Cartierheide werden regelmatig boomvalken gezien (med. M. Bakermans).

- Wulp (3 terr.)

Net als in 1995 3 terr., waarvan één zich uitstrekt tot over de grens met de Cartierheide.

- Bosuil (1 terr.)

Dit territorium is toevallig vastgesteld, er is niet doelgericht met een recorder op uilen of rallen geïnventariseerd.

- Ransuil (0-1 terr.)

Op 21 juli (dus net buiten de datumgrens !), is een roepend jong gehoord.

- Nachtzwaluw (3-4 terr.)

Deze soort is geïnventariseerd m.b.v. cassetterecorder. De noordwesthoek van het onderzoeksgebied is een bekende plek voor het voorkomen van nachtzwaluwen. Ook dit jaar werden daar 1 tot 2 territoria vastgesteld. Toch lijkt het biotoop hier door het dichtgroeien met bomen minder geschikt te worden.

- Groene Specht (5 terr.)

Dit betekent een forse toename t.o.v. 1995 (R.Vogel: 2-3 terr. op of nabij de Hapertse Heide)

- Gekraagde Roodstaart (9 terr.)

Dit betekent een afname van ca. 3 terr. t.o.v. 1995 (R.Vogel)

- Blauwborst (0 terr.)

Een territorium net op de Cartierheide (med. M. Bakermans).

- Roodborsttapuit (6-8 terr.)

In tegenstelling tot 1995 (R.Vogel: 5 terr.) zijn er in 1996 in het zuiden van de heide wel enkele territoria vastgesteld.

- Zwartkop (3 terr.)

Rond het Laarven is de grootste afname t.o.v. 1995 (R.Vogel: ca.9 terr.) in ons onderzoeksgebied te constateren.

- Staartmees (6 terr.)

In 1995: ca 2 terr. (R. Vogel), dus een forse toename.

LITERATUURLIJST

- van Dijk A.J. 1996. Broedvogels inventariseren in proefvlakken (handleiding Broedvogel Monitoring Project). SOVON, Beek-Ubbergen.

- Vogel, R.L., Broedvogels van de boswachterijen Eersel/De Kempen en de Cartierheide in 1995. SOVON-rapport 1995/08. SOVON, Beek-Ubbergen.

Bijlage 1

Aantal territoria

soort	territoria	verspreidingskaart
Wilde Eend	9	1
Soepeend	1	2
Havik	1	4
Fazant	1	8
Wulp	3	10
Holeduif	1	12
Houtduif	14	13
Koekoek	2	14
Bosuil	1	15
Ransuil	1	16
Nachtzwaluw	3	17
Groene Specht	5	18
Zwarte Specht	2	19
Gr. Bonte Specht	7	20
Boomleeuwerik	8	21
Veldleeuwerik	6	22
Boompieper	22	23
Graspieper	7	24
Winterkoning	6	26
Roodborst	11	27
Gekr. Roodstaart	9	28
Roodborsttapuit	6	29
Merel	8	30
Zanglijster	1	31
Grote Lijster	1	32
Grasmus	1	33
Tuinfluits	2	34
Zwartkop	3	35
Tjiftjaf	9	36
Fitis	28	37
Goudhaantje	9	38
Vuurgoudhaantje	2	39
Staartmees	6	40
Matkop	4	41
Kuifmees	13	42
Zwarte Mees	8	43
Pimpelmees	12	44
Koolmees	16	45
Boomkruiper	6	46
Wielwaal	2	47
Vlaamse Gaai	5	48
Zwarte Kraai	5	49
Vink	29	50
Kneu	5	51
Geelgors	4	52
Rietgors	1	53

Bijlage 2

[illegible]

SOORTENLIJST

[illegible]

SOORTENLIJST

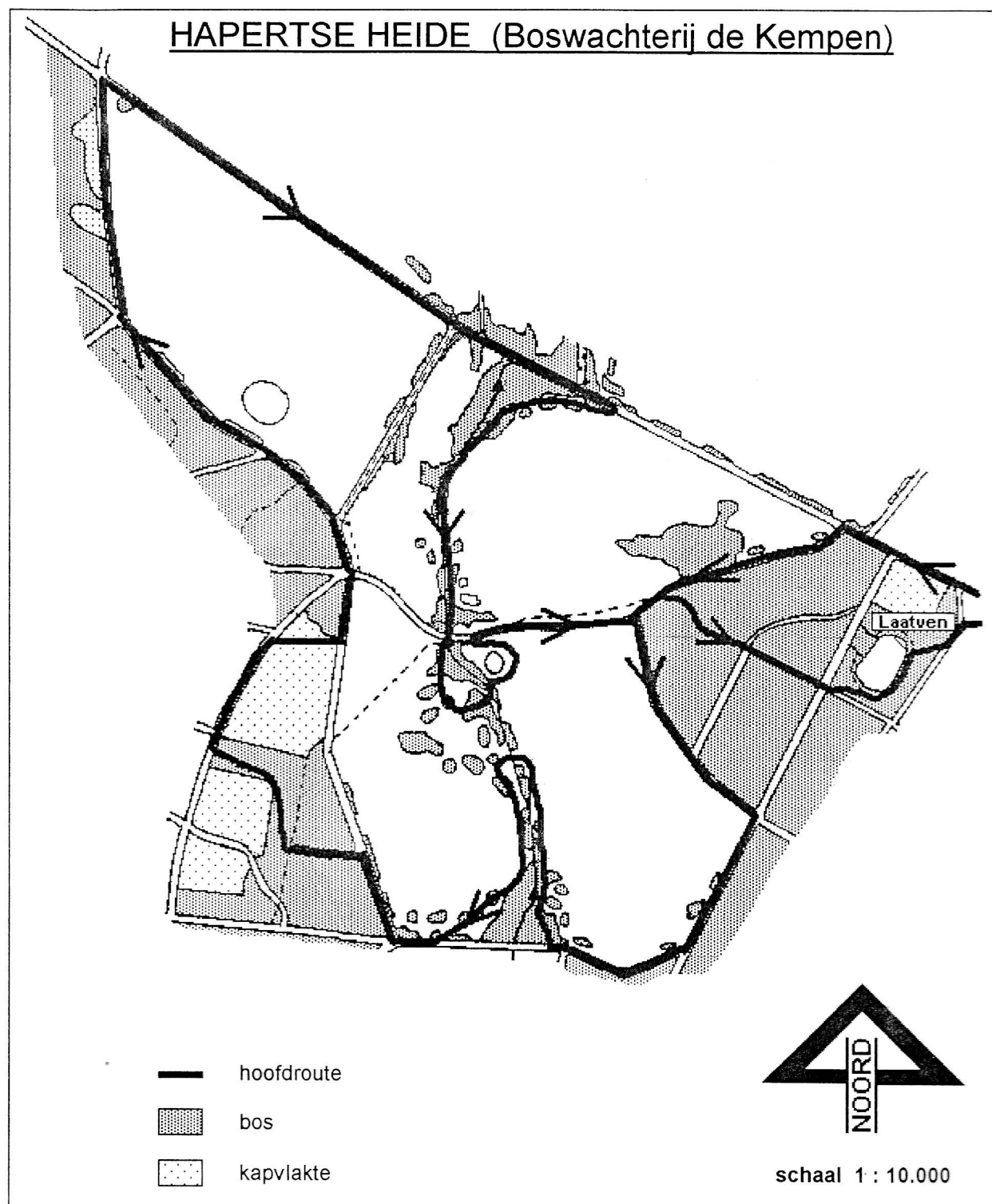
[illegible]

Bijlage 3

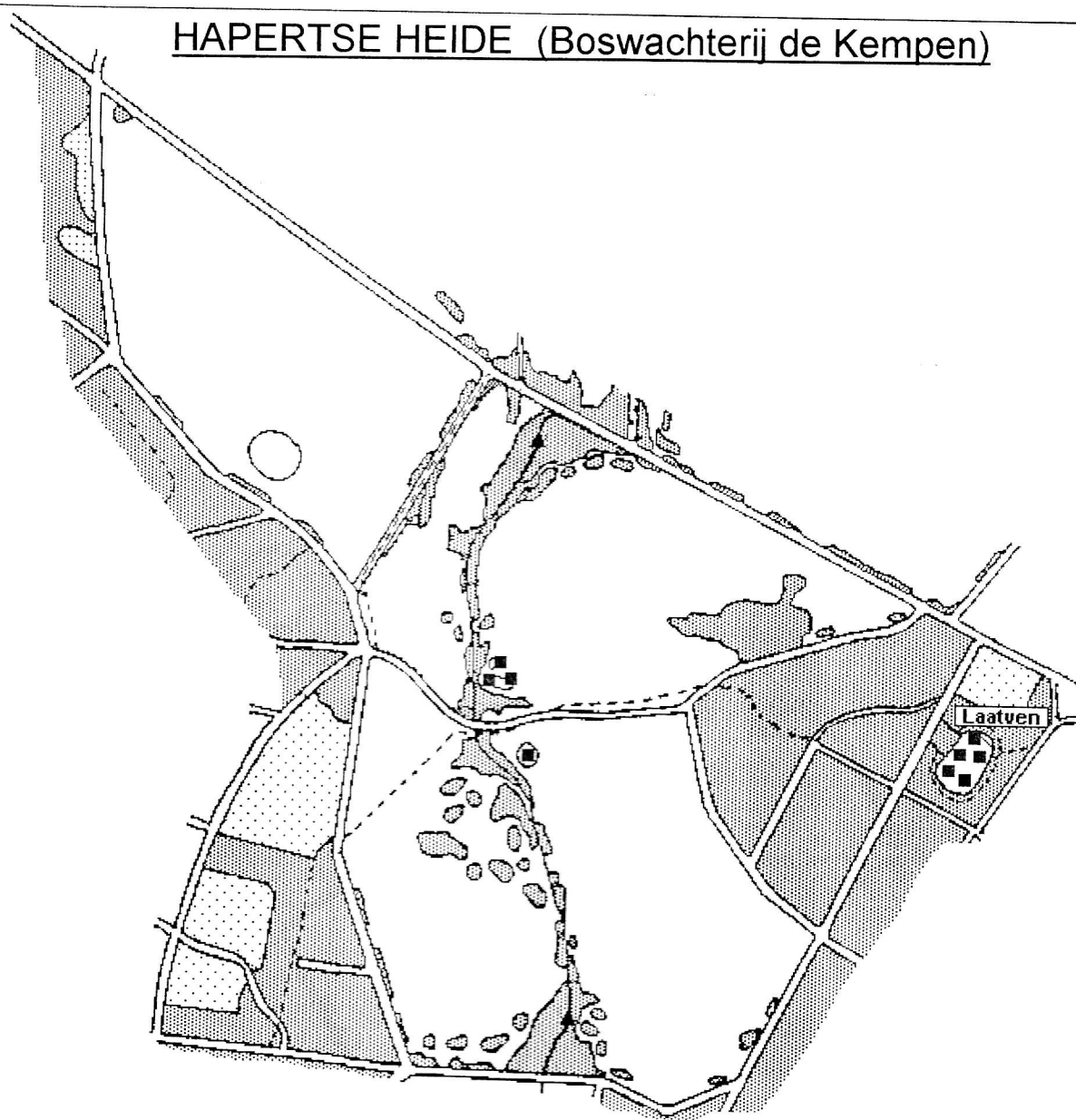
BEZOEKRONDEN

1. Zondag 3 maart, 7.00-10.20 BJ en HH 0 C ,dun laagje sneeuw, zwakke wind, opkomend mistig
2. Zondag 17 maart, 6.30-10.15 BJ en TvdV 4 C, koud, mistig en bewolkt
3. Zaterdag 30 maart, 6.10-8.50 HH, TvdV en CvW, 0 C, windstil, eerst droog en af en toe zon later hevige sneeuw
4. Zaterdag 13 april, 6.30-8.30 BJ, TvdV en CvW, -4 C, zonnig
5. Zondag 21 april, 6.15-9.30 HH, BJ, TvdV en CvW, 15 C zonnig
6. Zaterdag 11 mei, 5.30-9.00 HH, BJ en CvW 10 C, bewolkt en windstil
7. Zondag 26 mei, 5.15-8.20 HH, BJ en TvdV 10 C, half bewolkt tot zonnig, zwakke westenwind
8. Zaterdag 8 juni, 4.30-7.00 HH en TvdV 21 C, zon en zwakke wind
9. Woensdag 12 juni, 21.00-2300 HH, BJ, TvdV en CvW, 14 C, onbewolkt, afnemende westenwind tot windstil
10. Zondag 21 juli, 21.30-2300 HH, BJ, TvdV en MZ, 18 C droog, halfbewolkt (cass.recorder geeft het op)

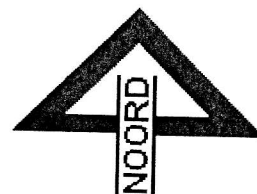
KAARTBIJLAGEN

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

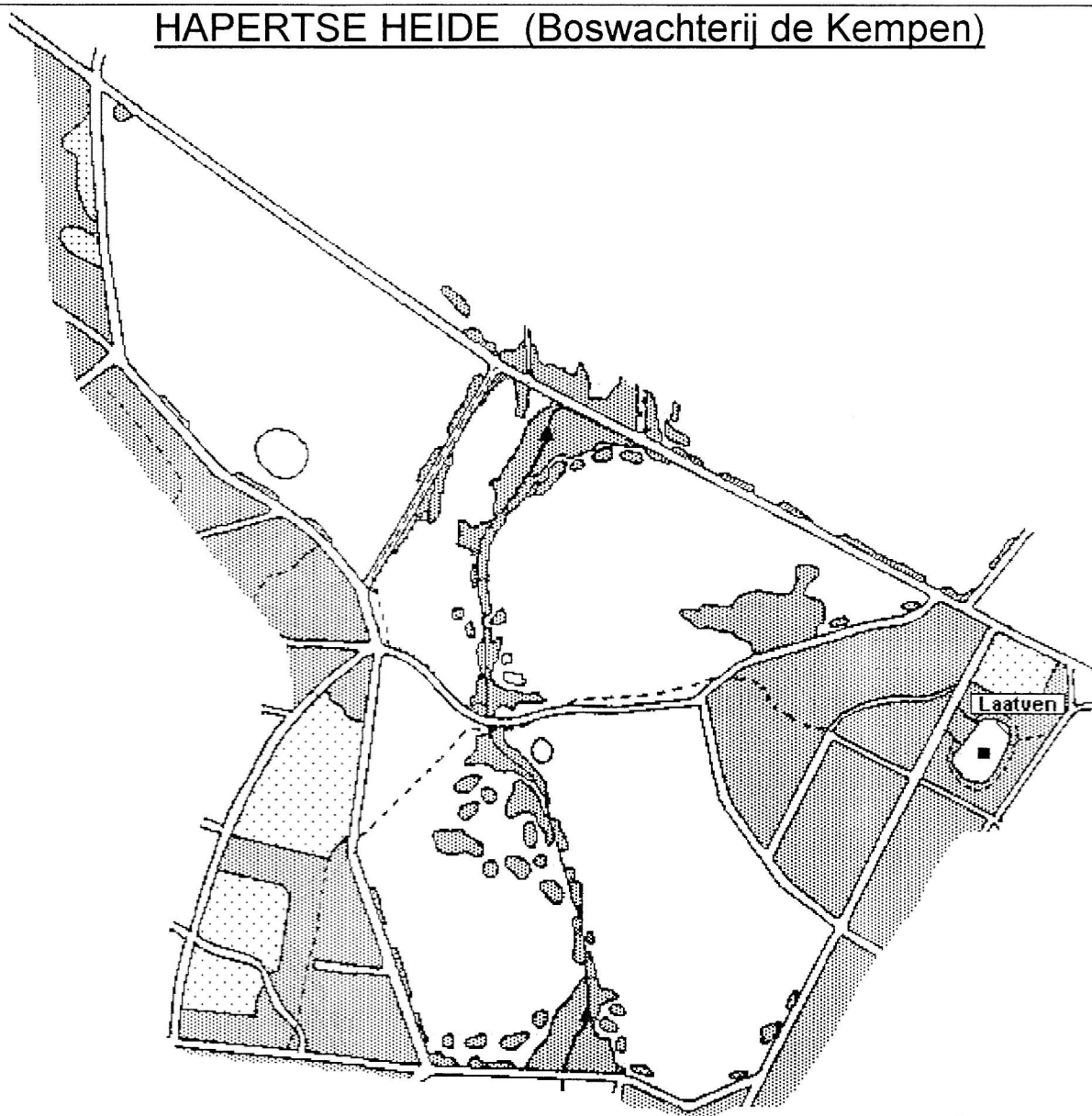

verspreidingskaart 1
Wilde Eend 9 territoria

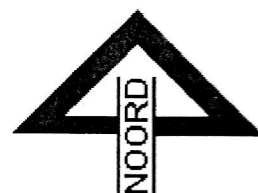

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

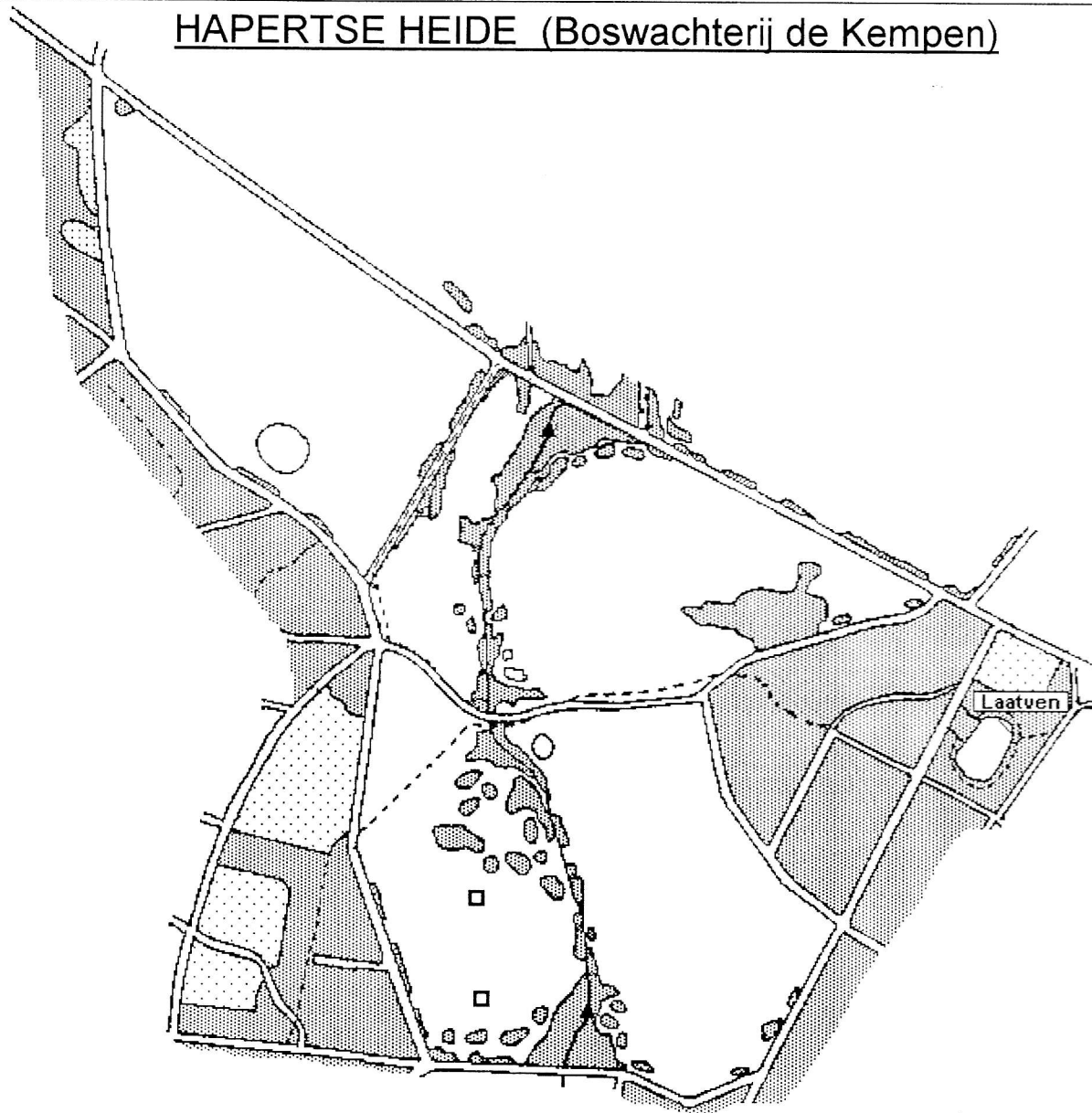

verspreidingskaart 2
Soepeend 1 territorium

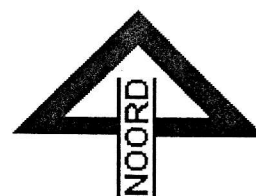

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

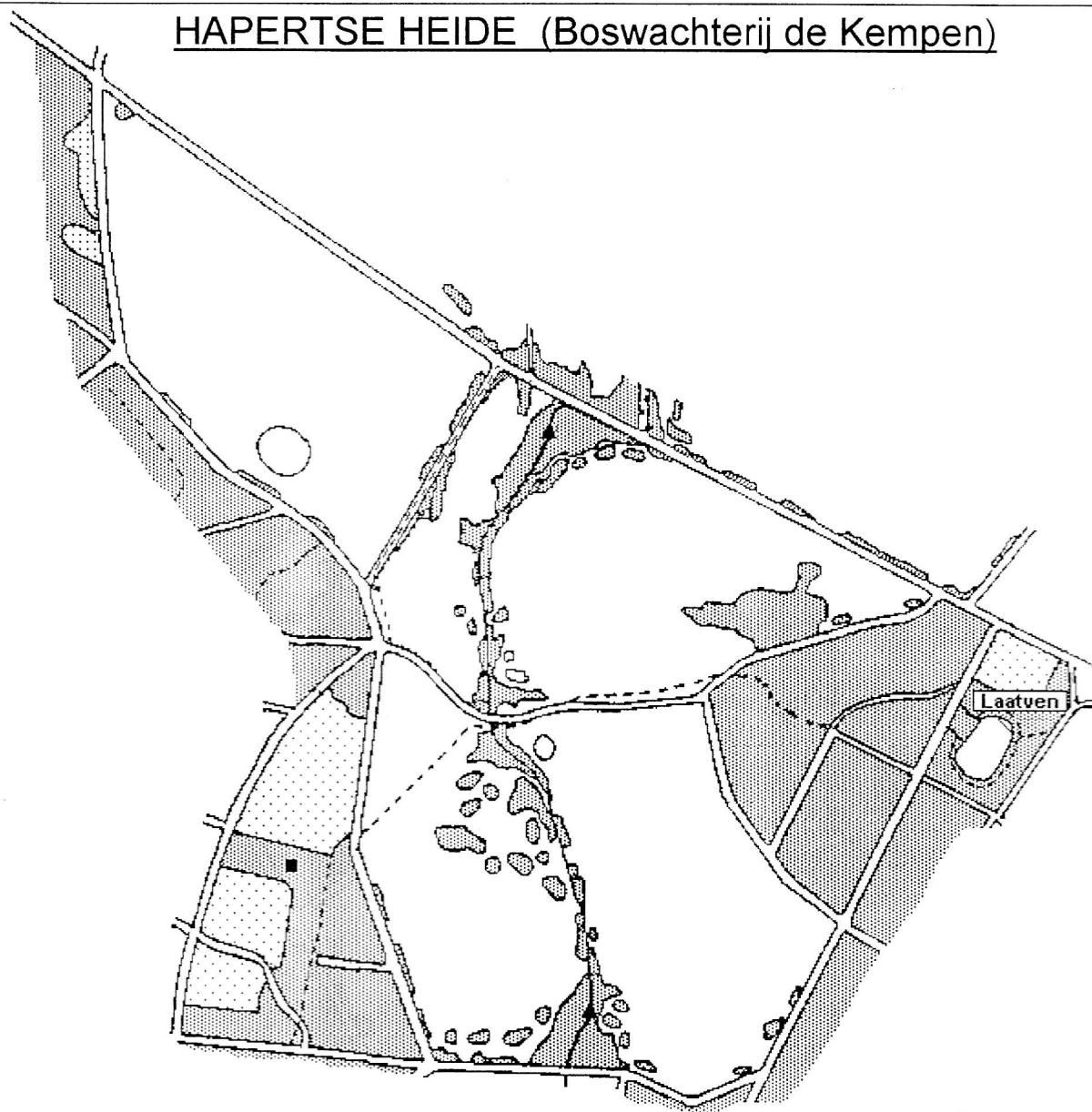

verspreidingskaart 3
Wespendief 2 waarnemingen

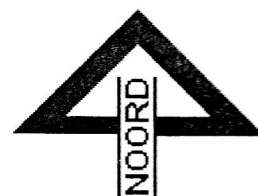

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

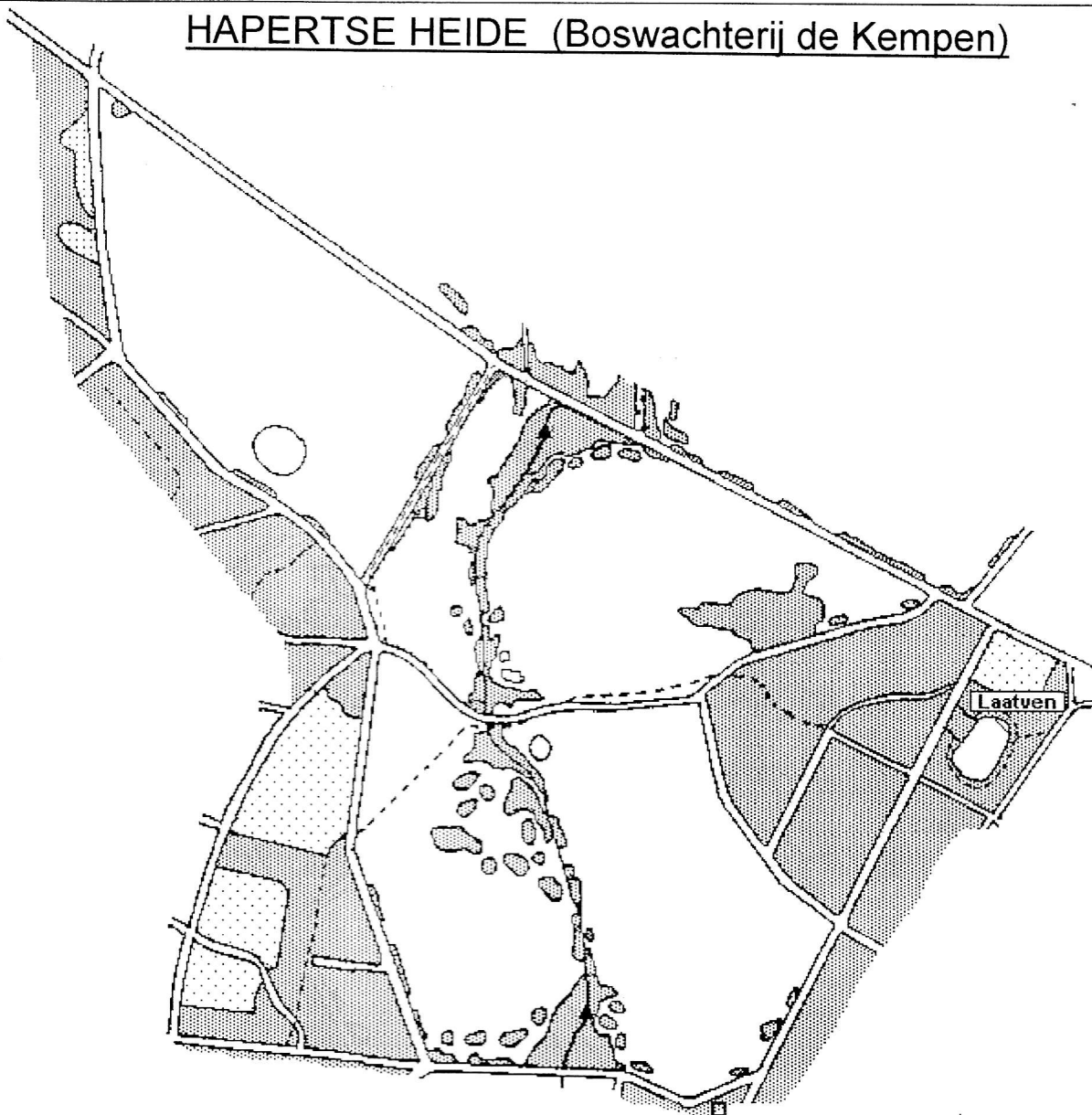

verspreidingskaart 4
Havik 1 territorium

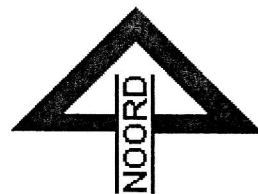

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

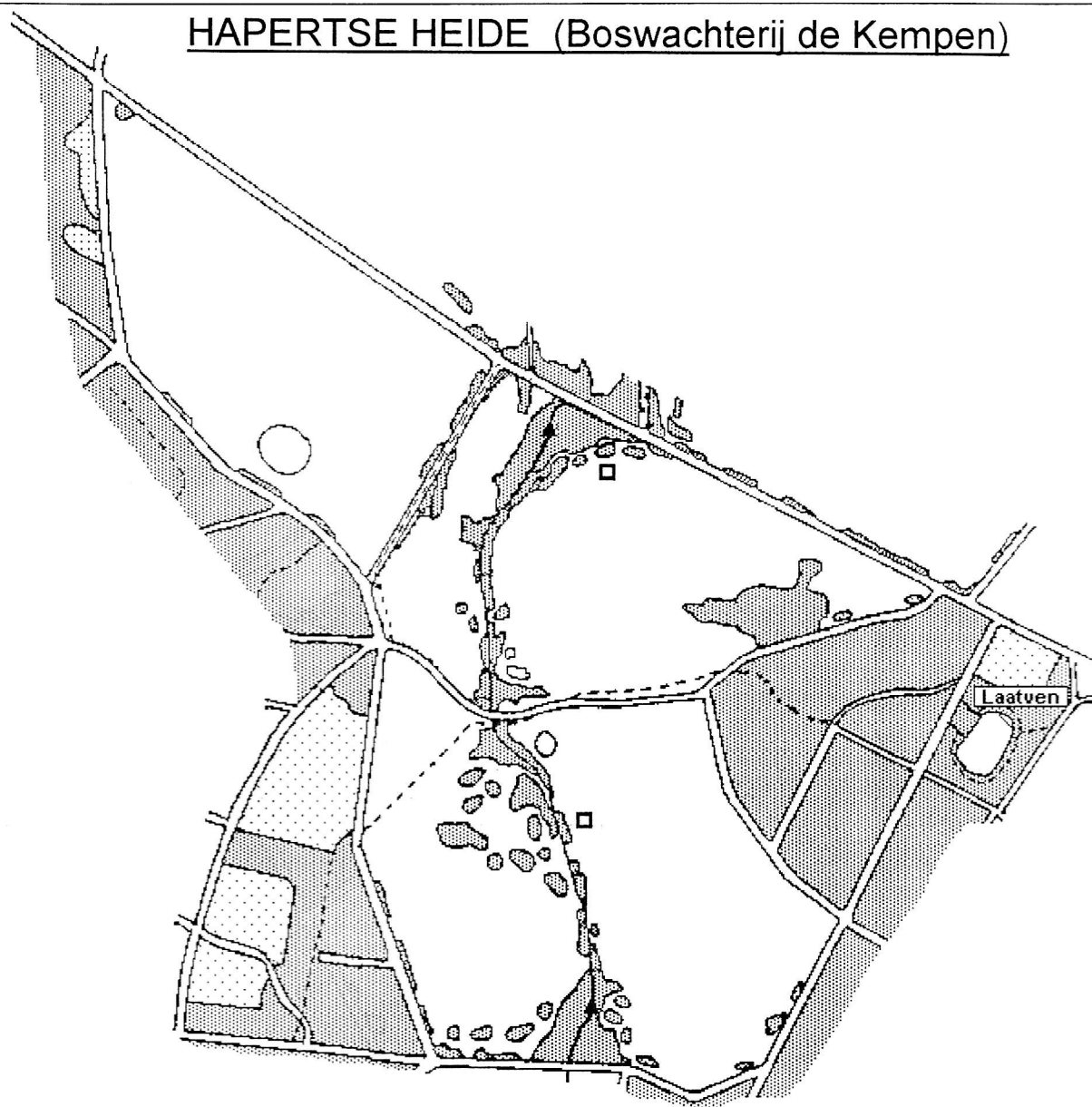

verspreidingskaart 5
Sperwer 1 waarneming

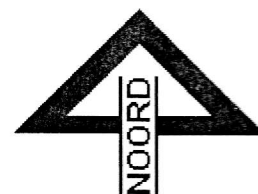

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

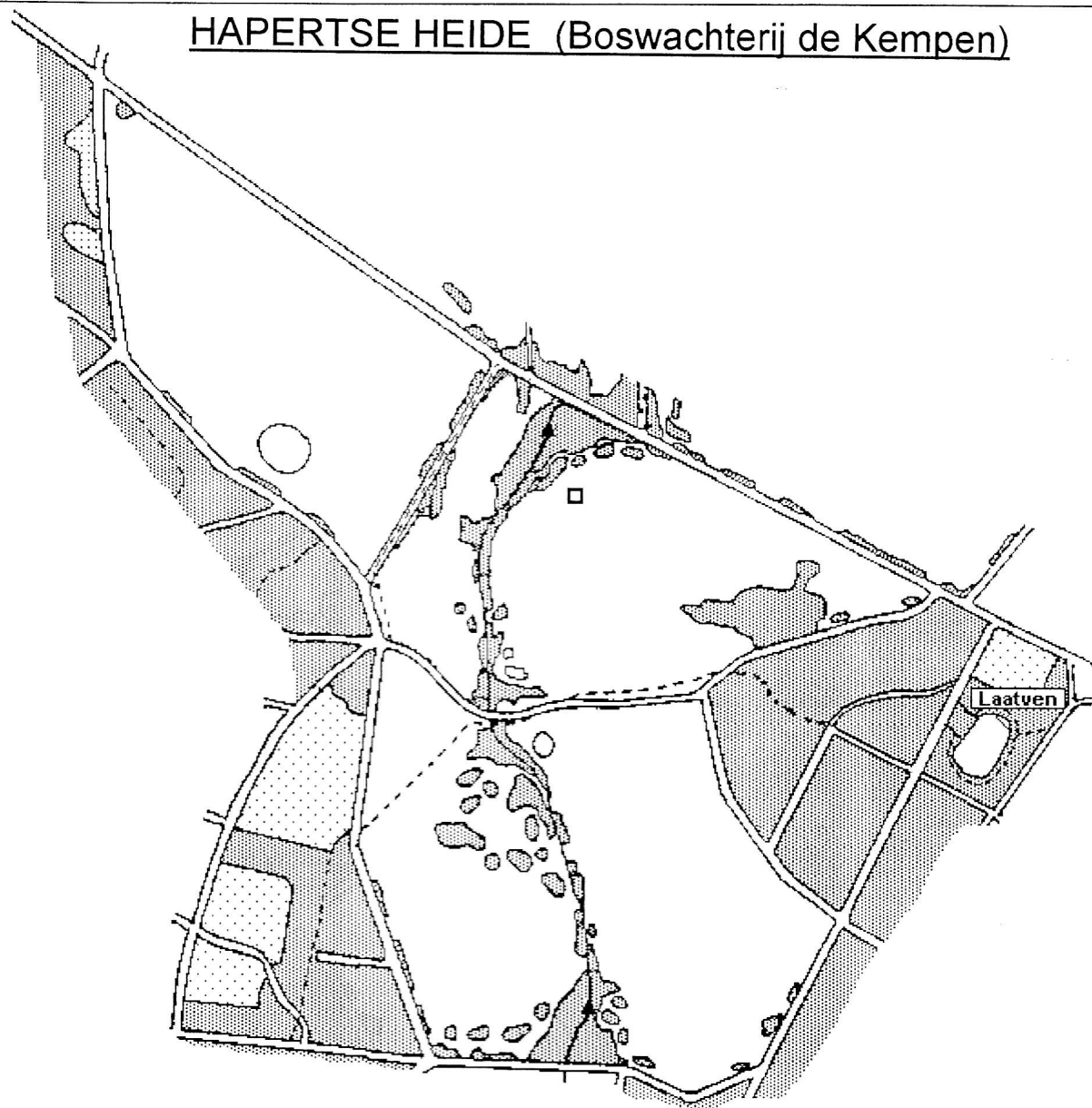

verspreidingskaart 6
Buizerd 2 waarnemingen

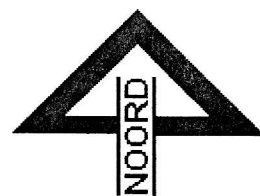
schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

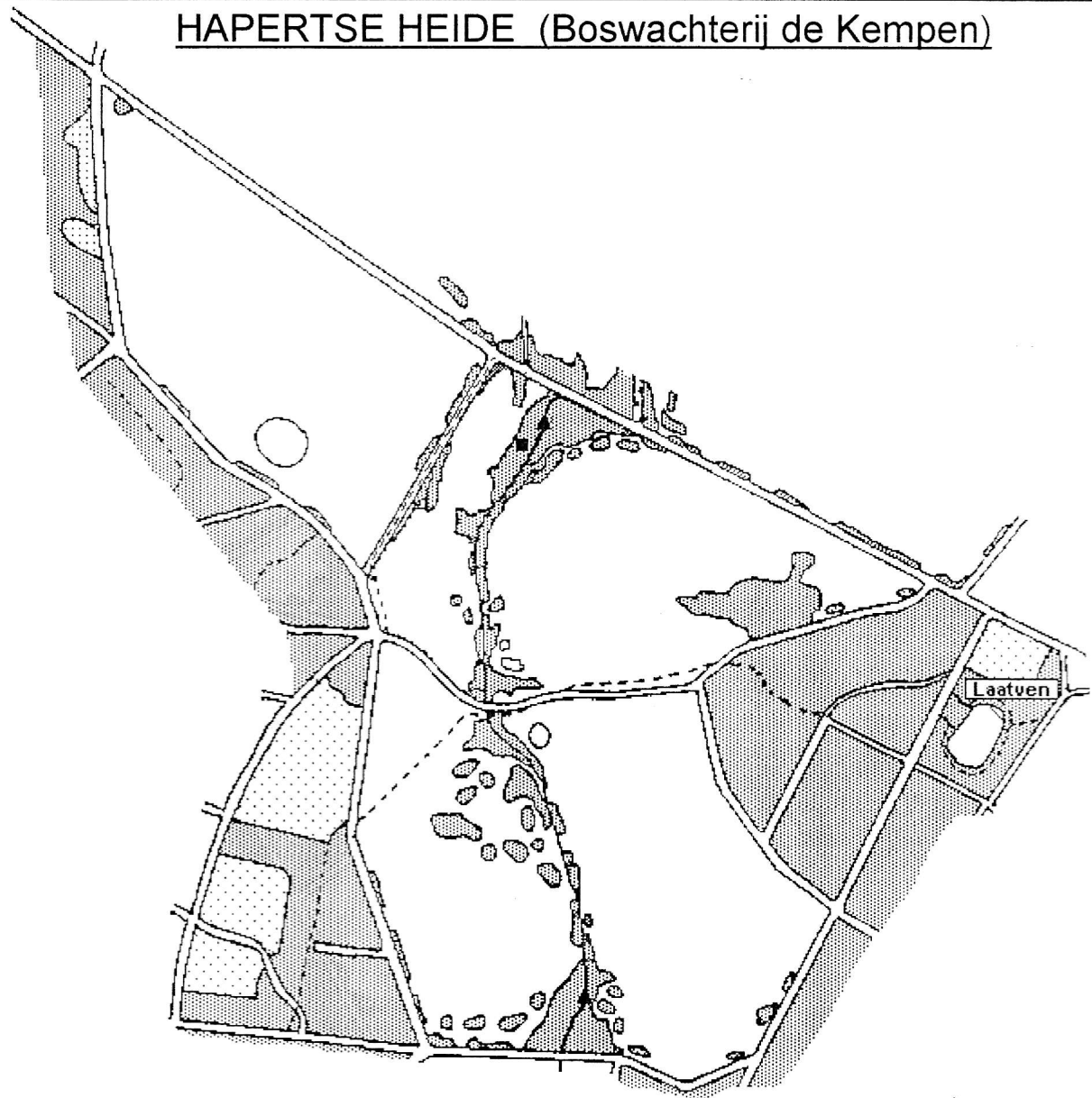
Laatven

verspreidingskaart 7
Boomvalk 1 waarneming

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

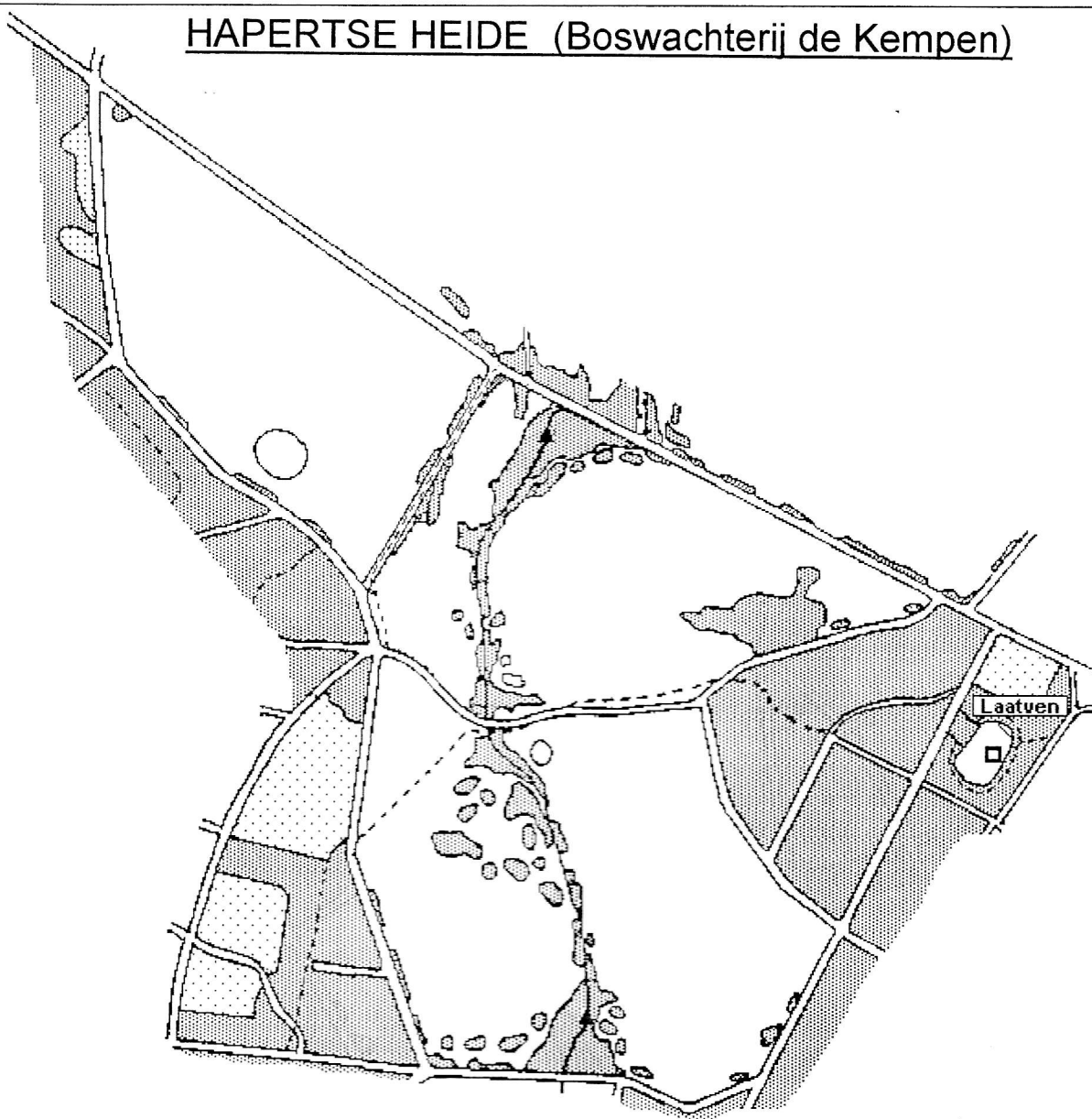
Laatven

verspreidingskaart 8
Fazant 1 territorium

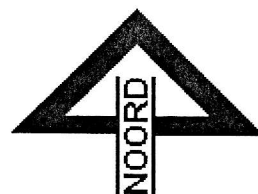

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

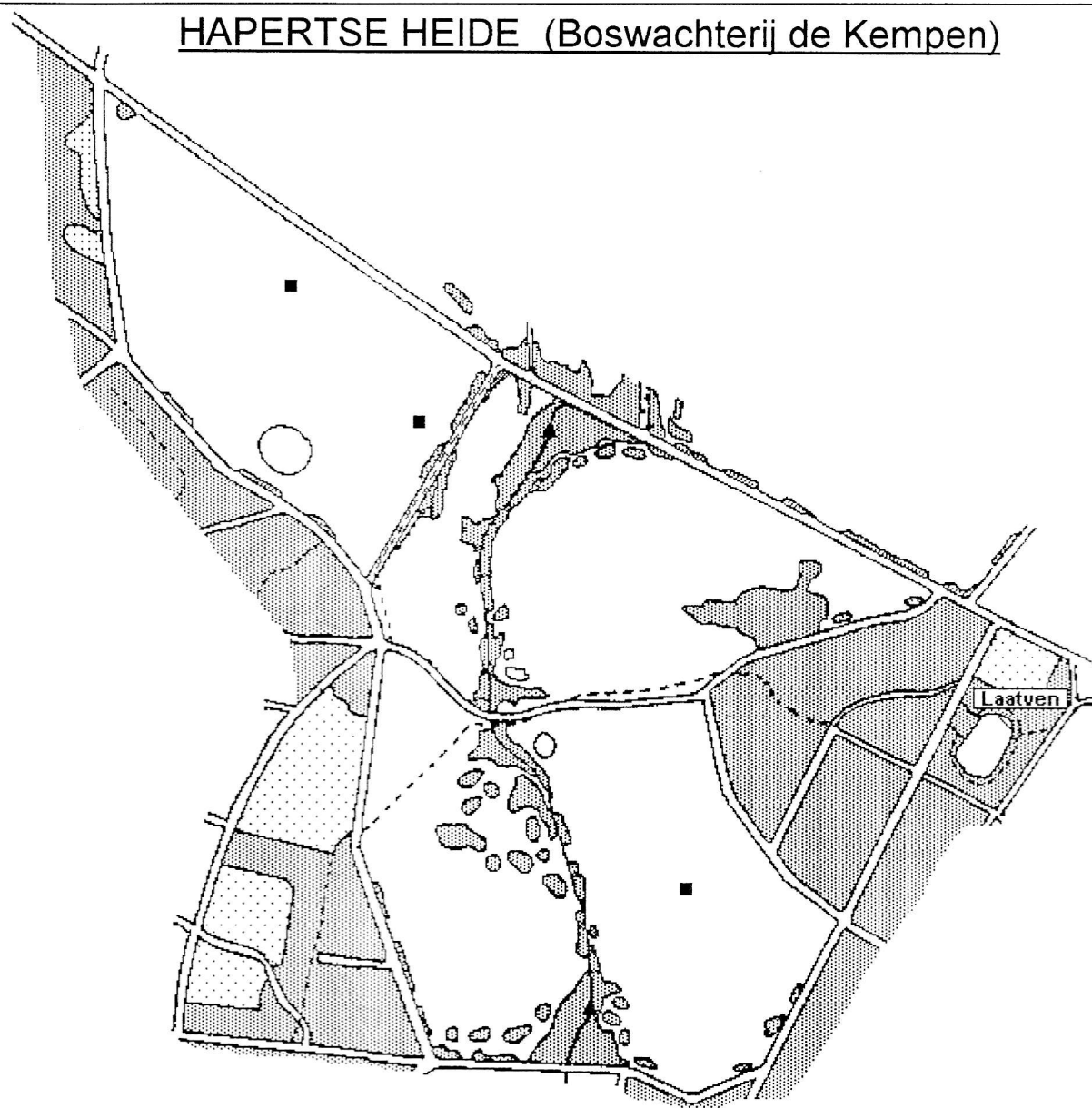

verspreidingskaart 9
Waterhoen 1 waarneming

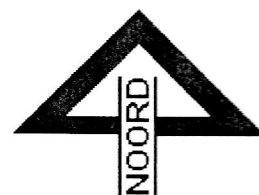

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

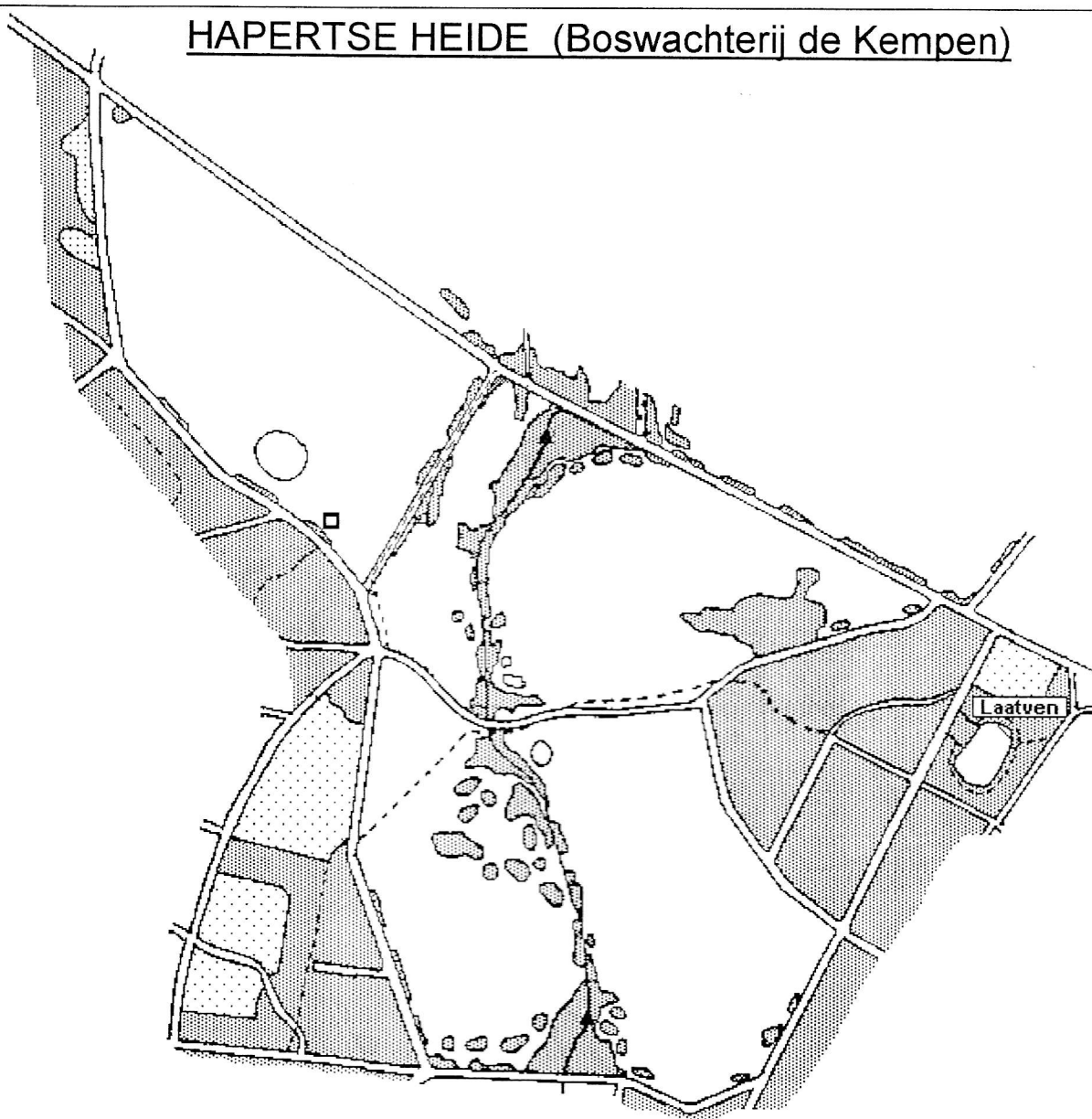

verspreidingskaart 10
Wulp 3 territoria

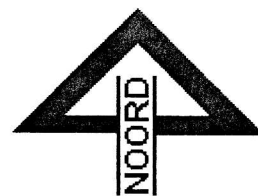

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

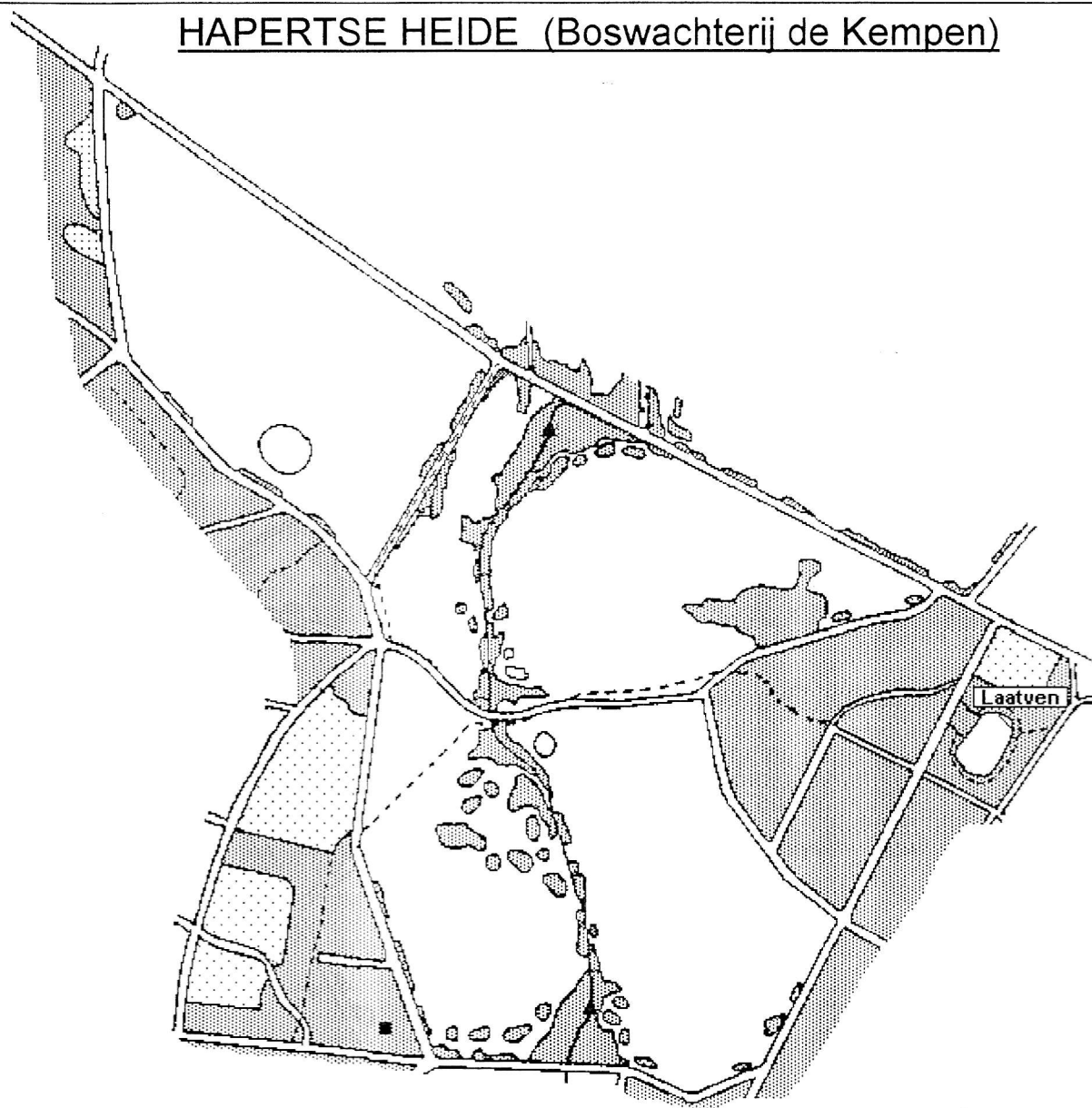

verspreidingskaart 11
Kievit 1 waarneming

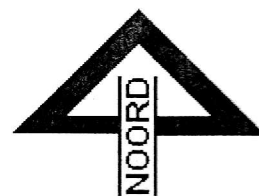

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

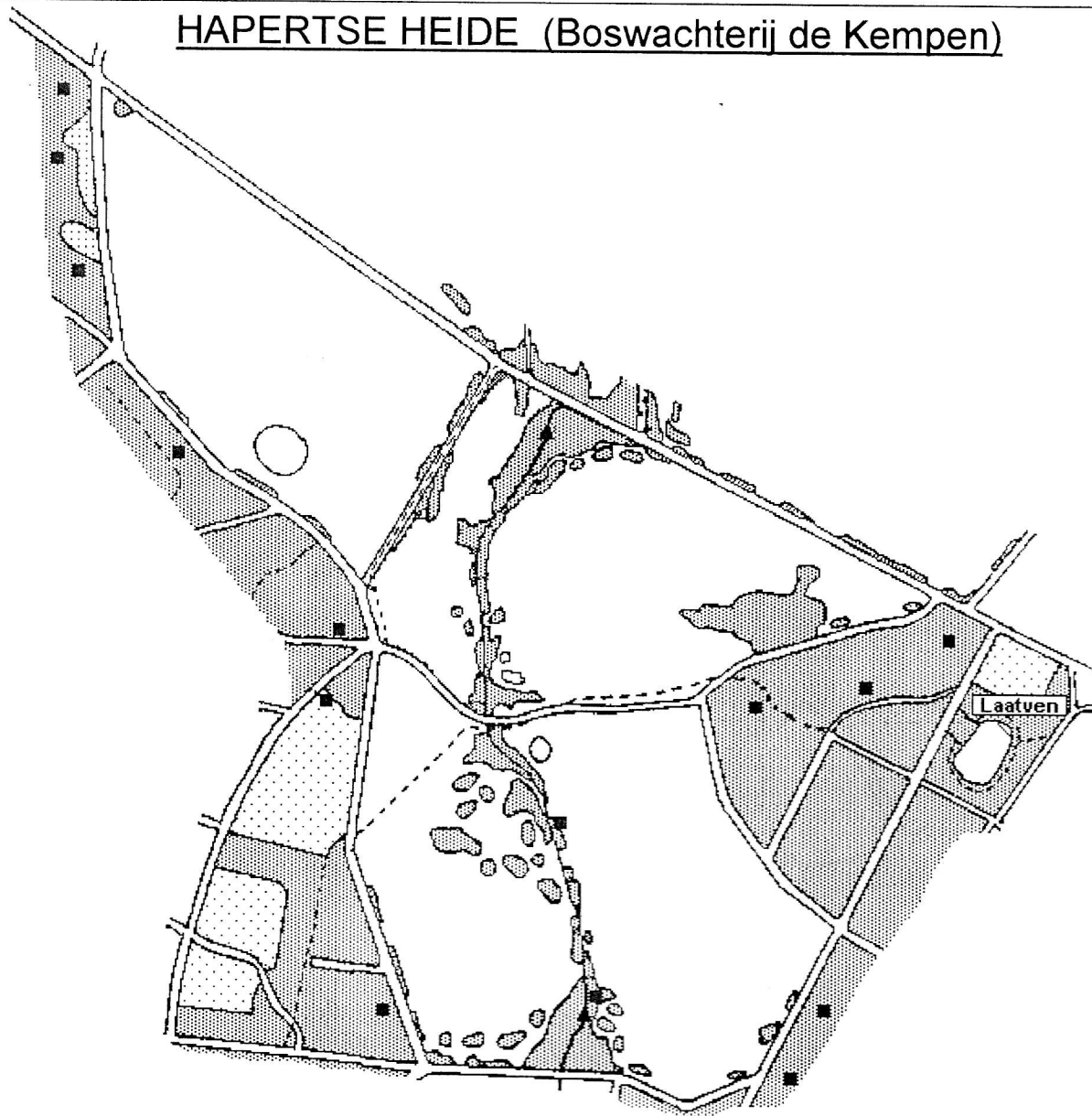

verspreidingskaart 12
Holeduif 1 territorium

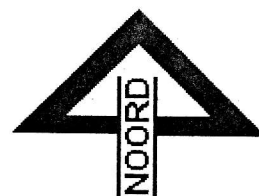

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

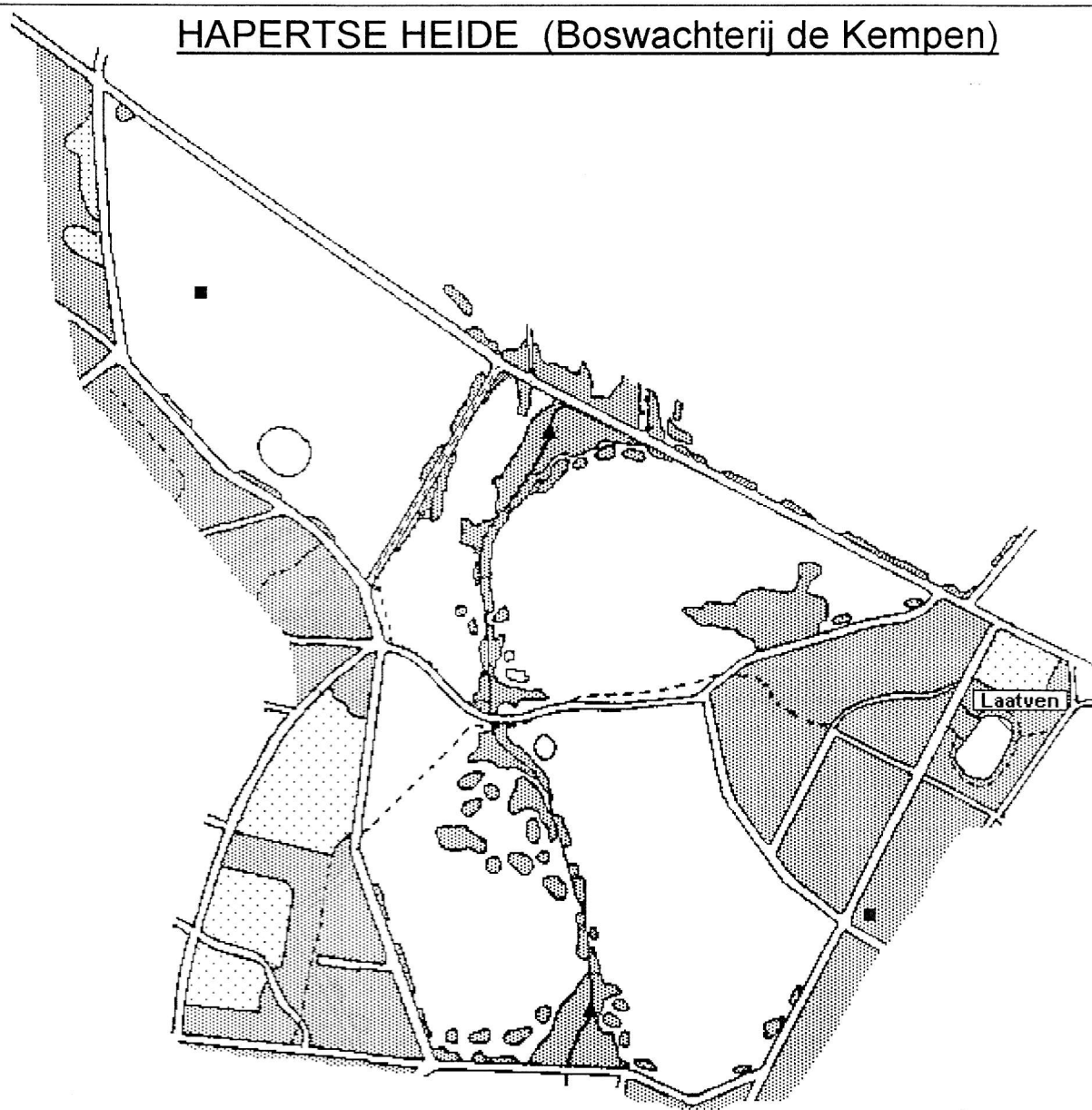

verspreidingskaart 13
Houtduif 14 territoria

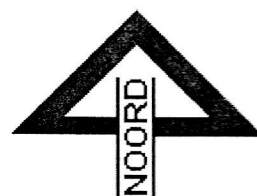

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

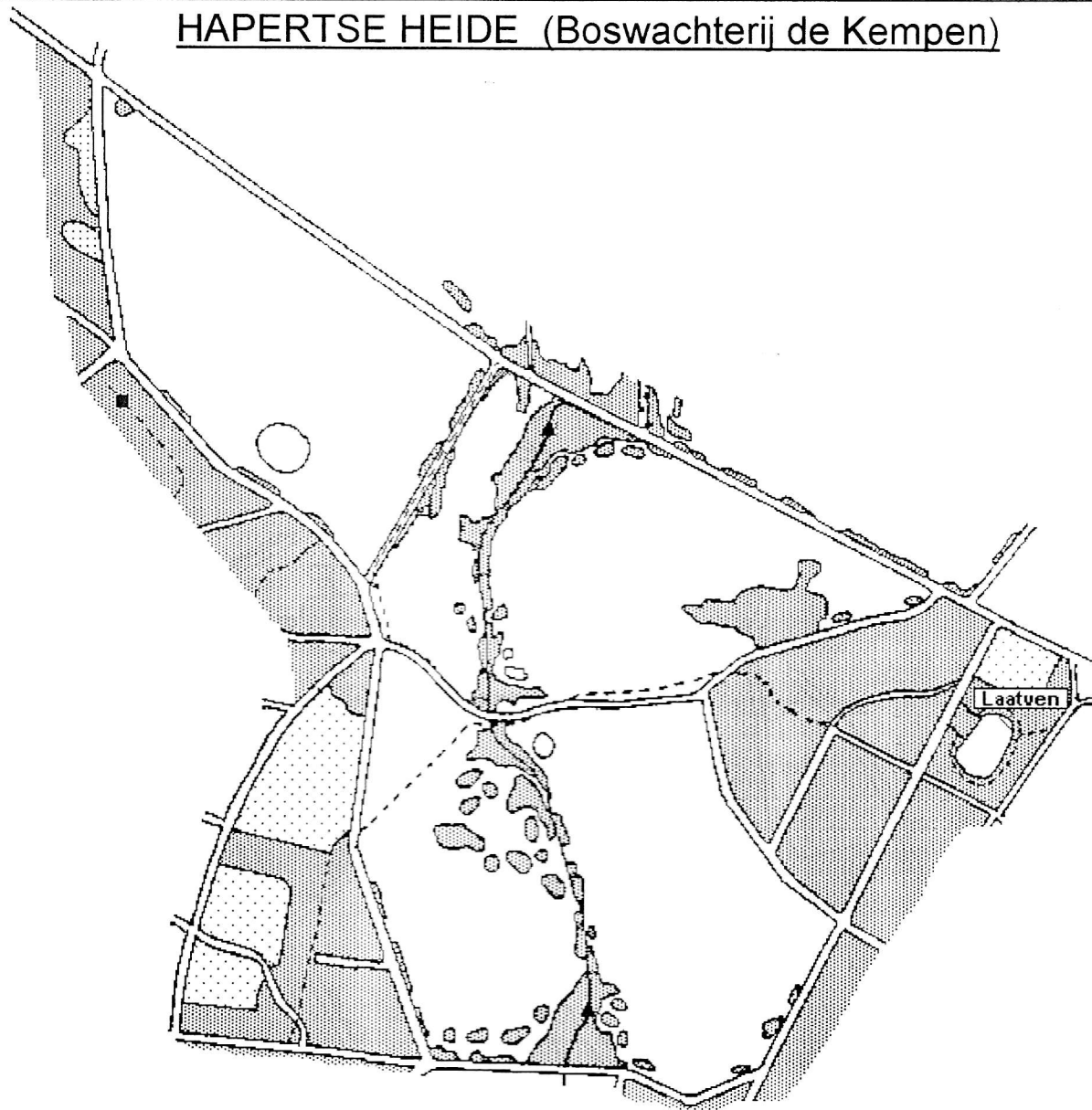

verspreidingskaart 14
Koekoek 2 territoria

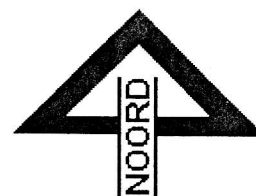

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

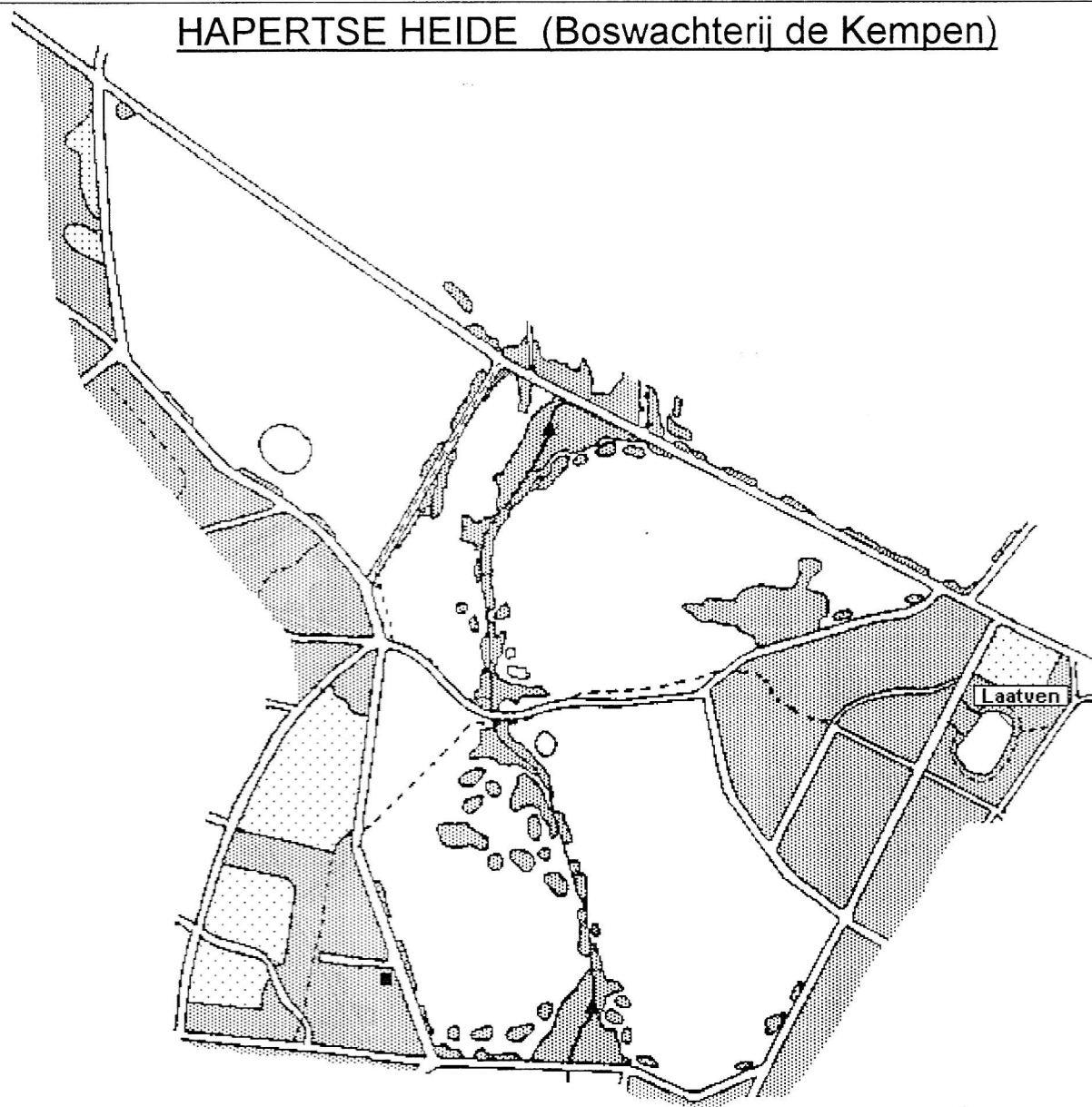

verspreidingskaart 15
Bosuil 1 territorium

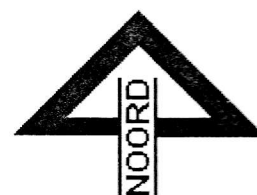

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

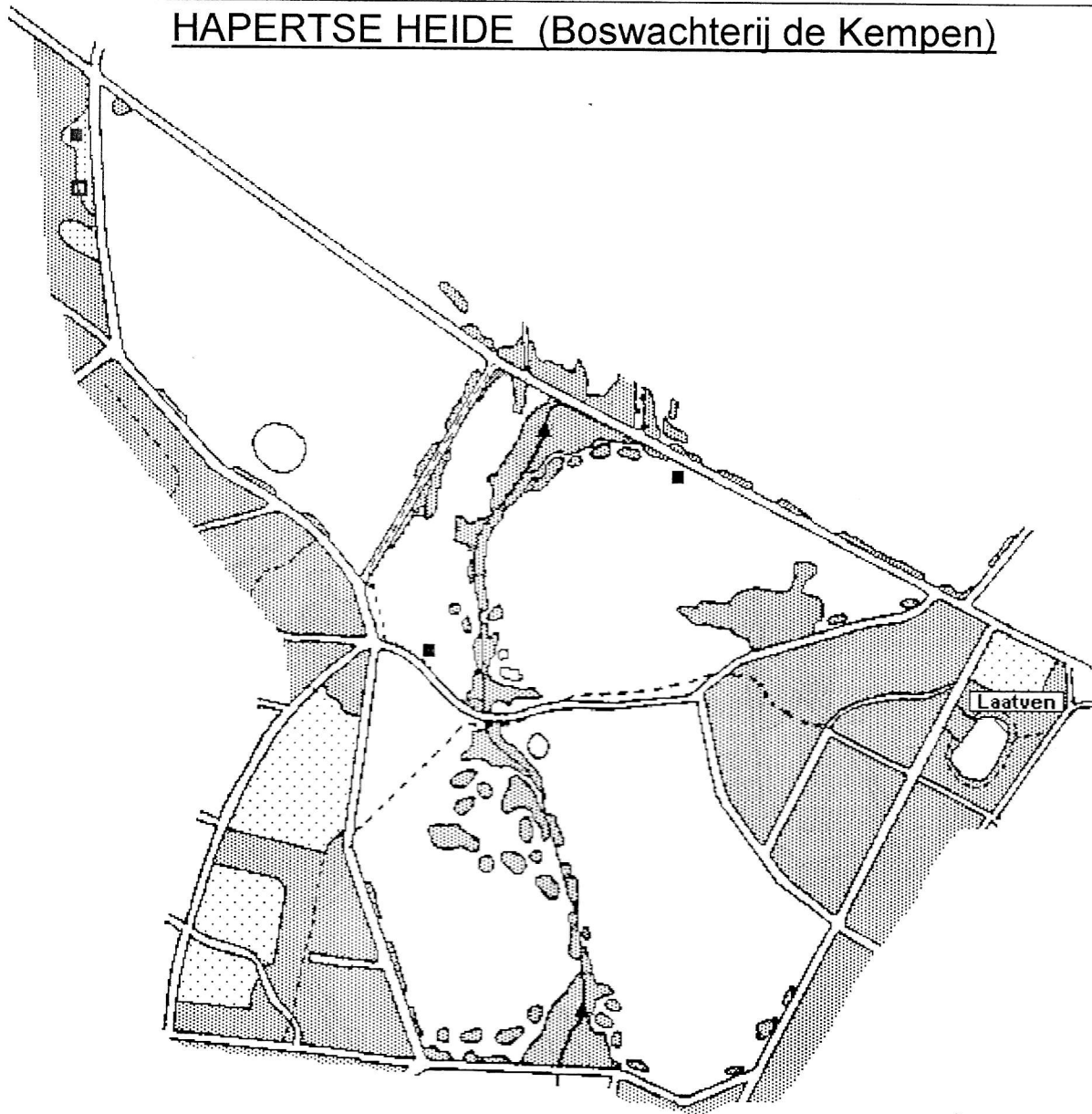

verspreidingskaart 16
Ransuil 1 territorium

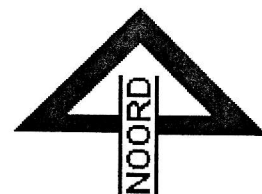

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

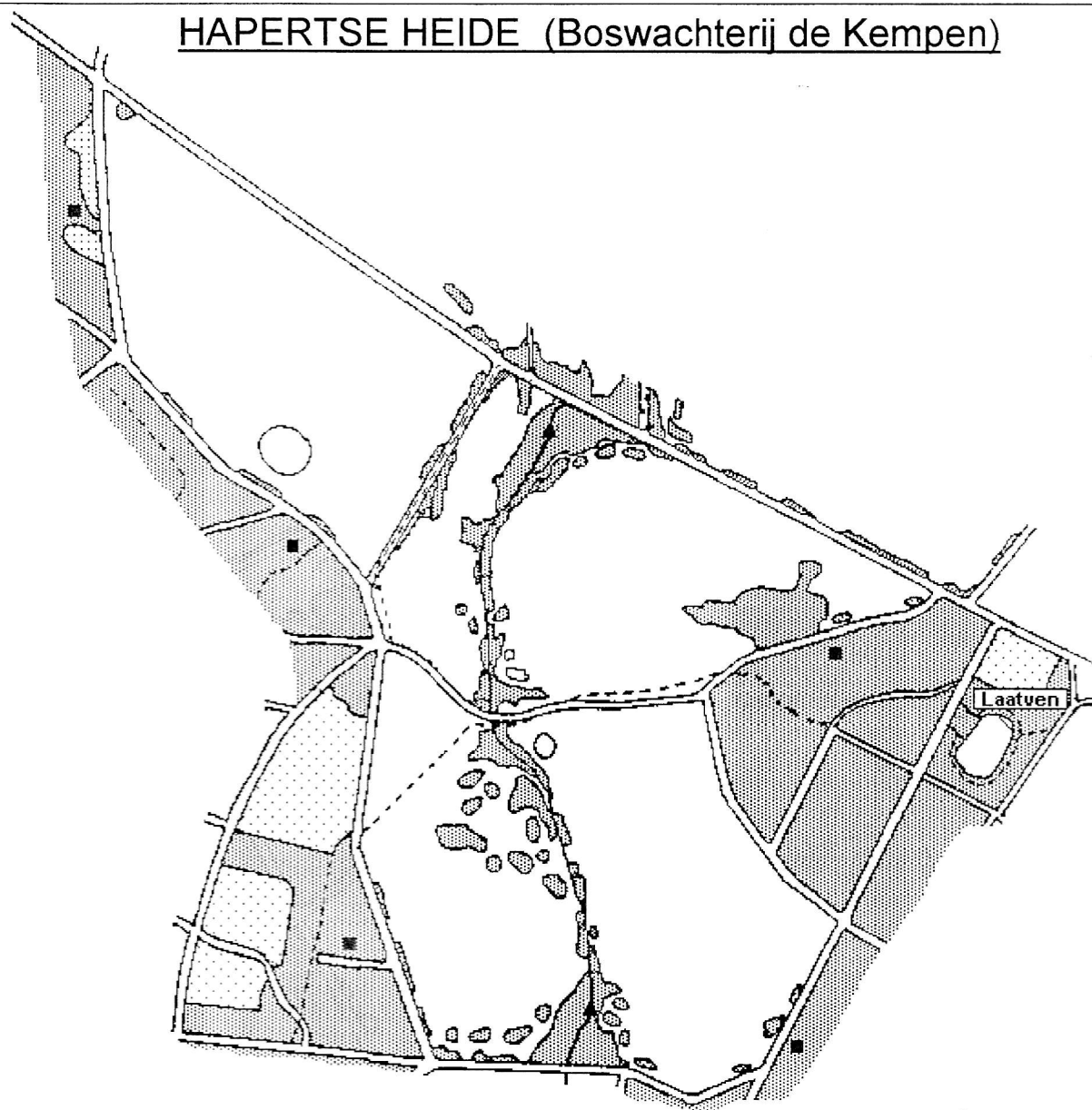

verspreidingskaart 17
Nachtswaluw 3 à 4 territoria

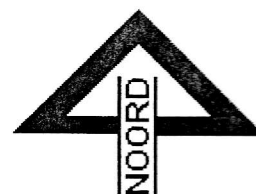

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

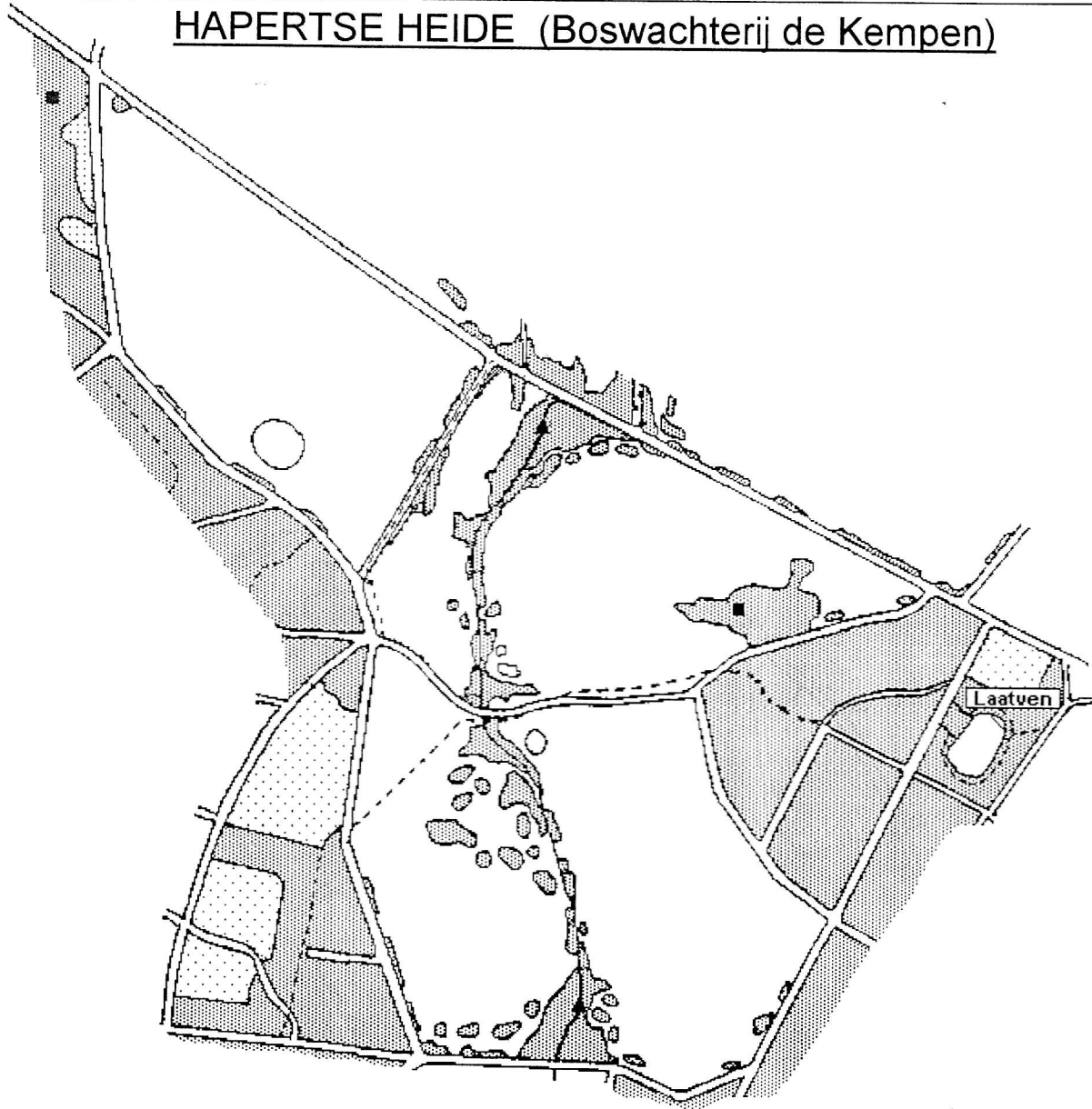

verspreidingskaart 18
Groene Specht 5 territoria

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

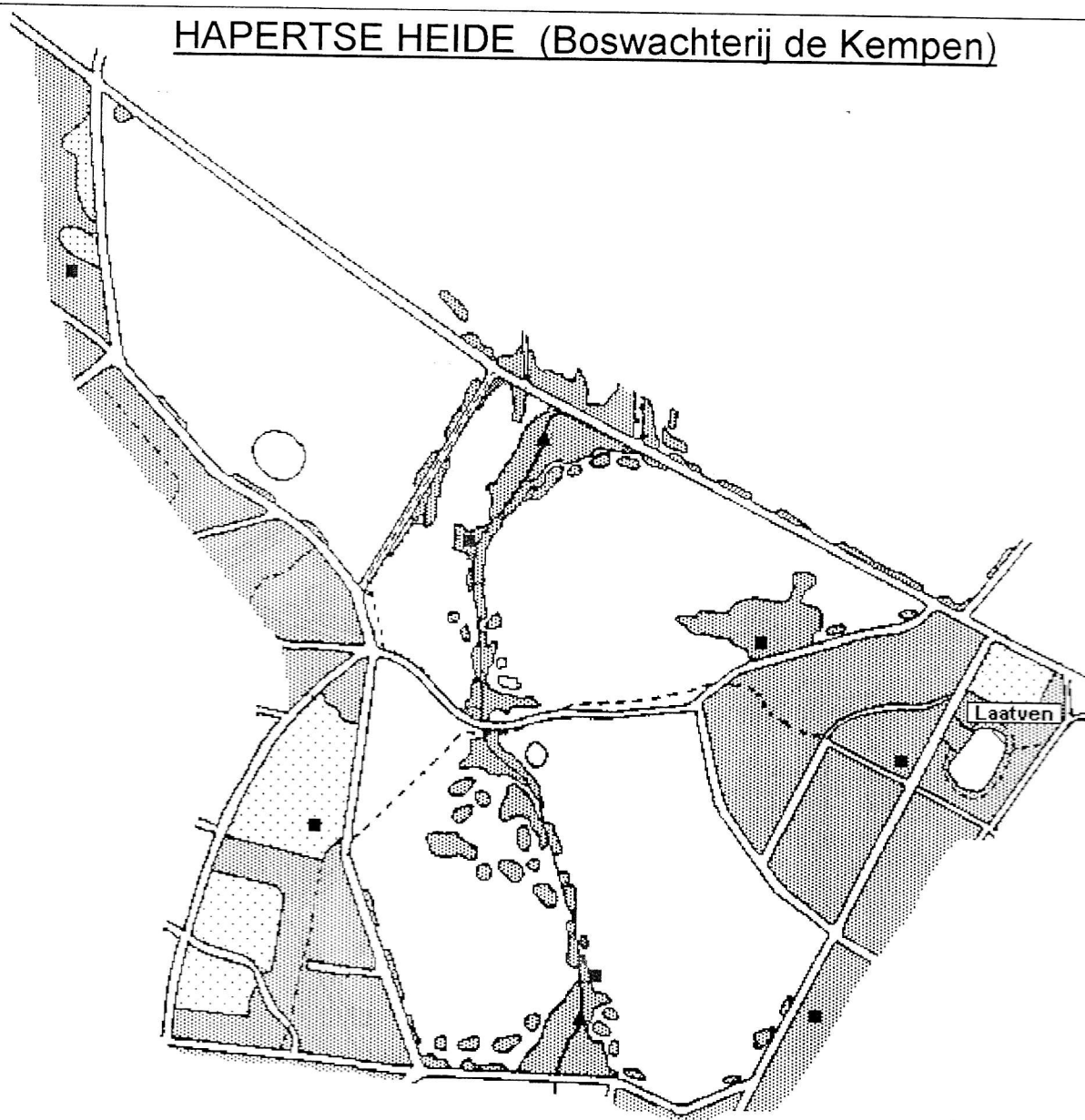

verspreidingskaart 19
Zwarte Specht 2 territoria

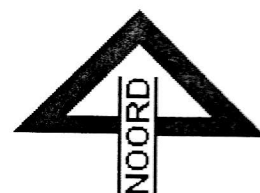

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

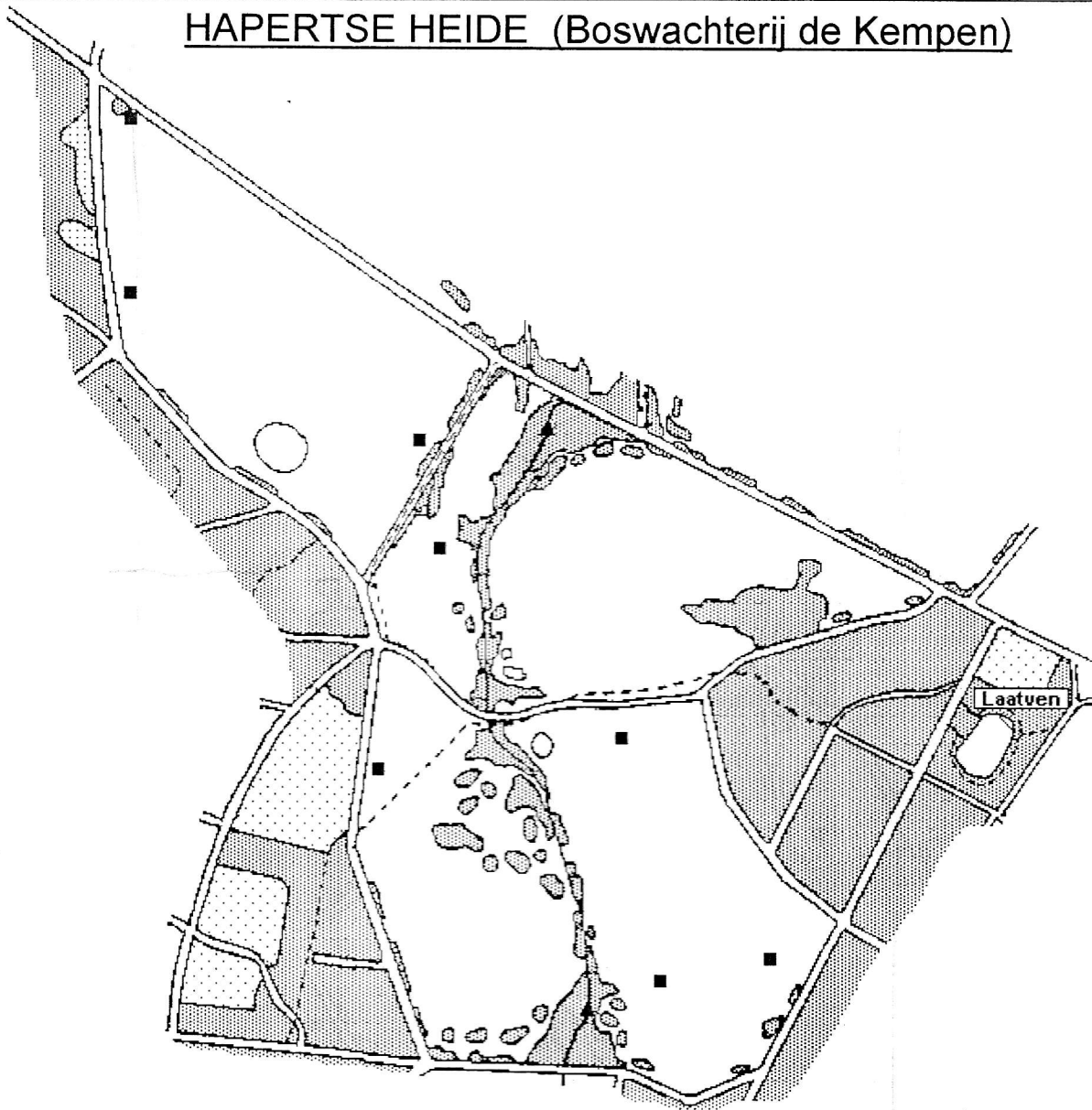

verspreidingskaart 20
Gr. Bonte Specht 7 territoria

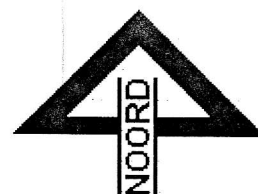

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

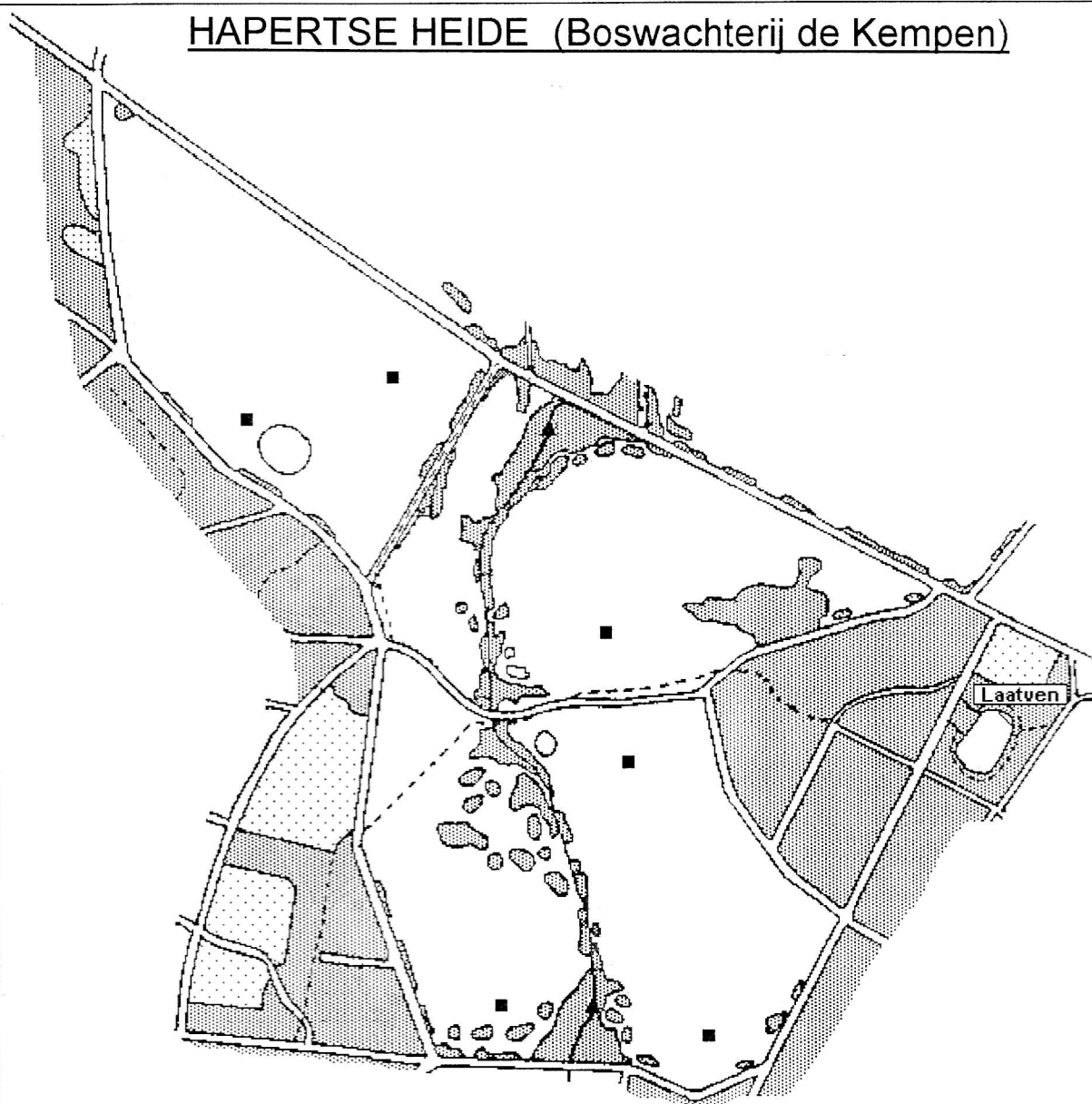

verspreidingskaart 21
Boomleeuwerik 8 territoria

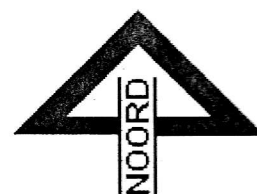

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

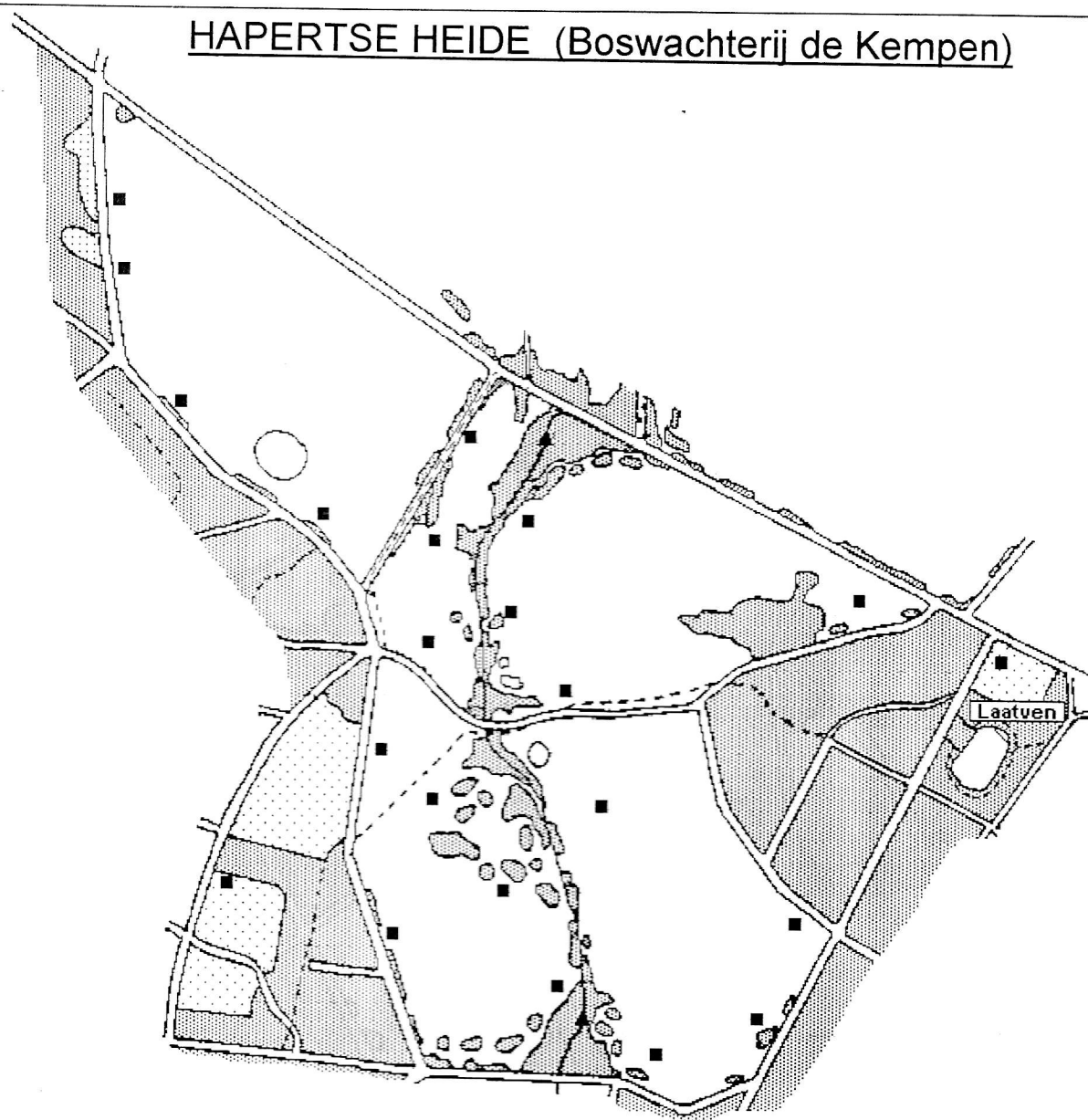

verspreidingskaart 22
Veldleeuwerik 6 territoria

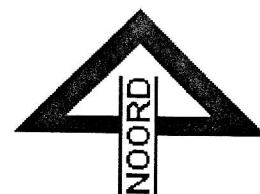

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

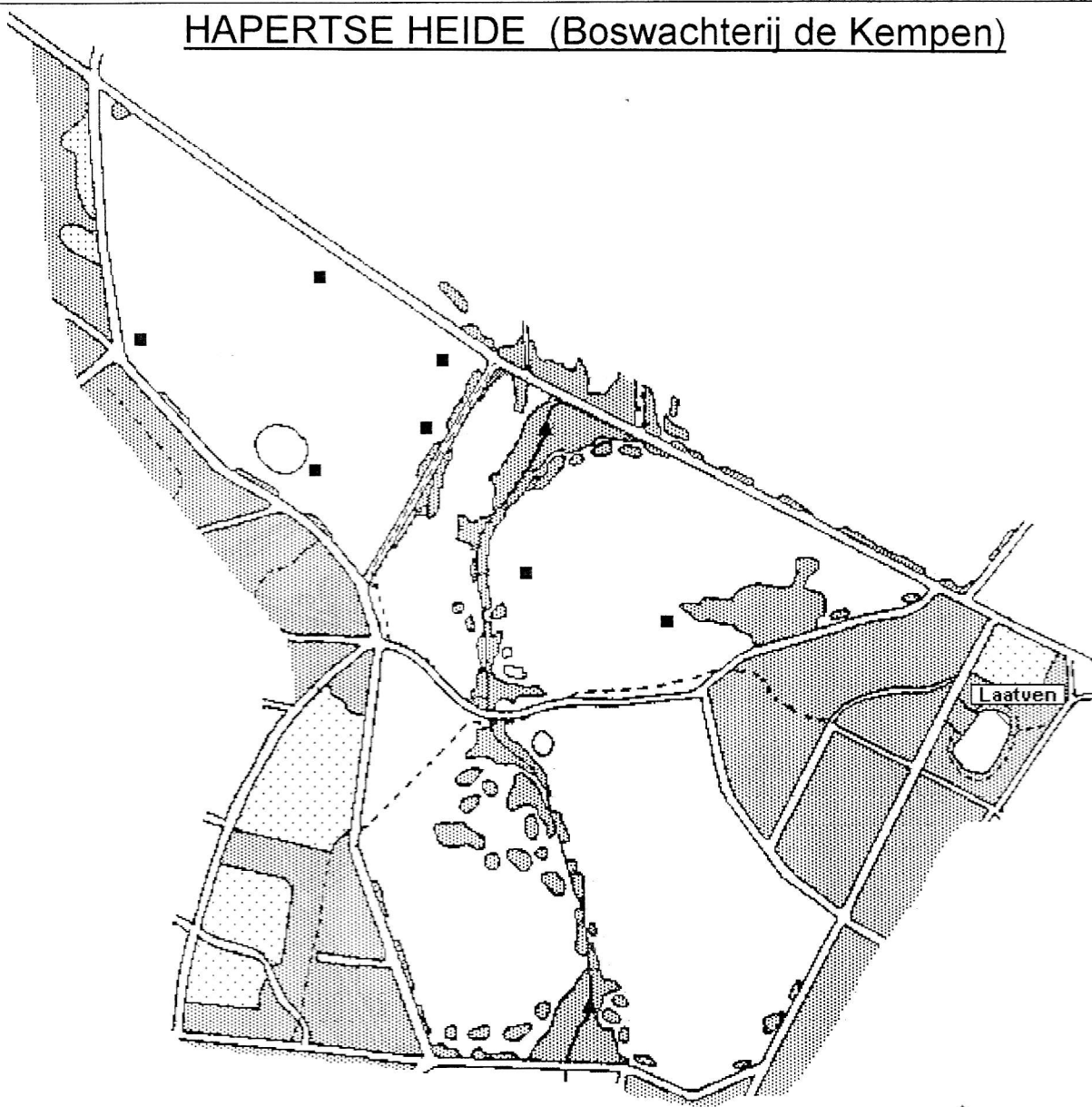

verspreidingskaart 23
Boompieper 22 territoria

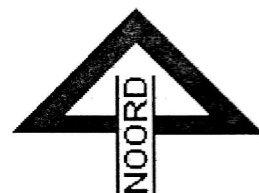

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

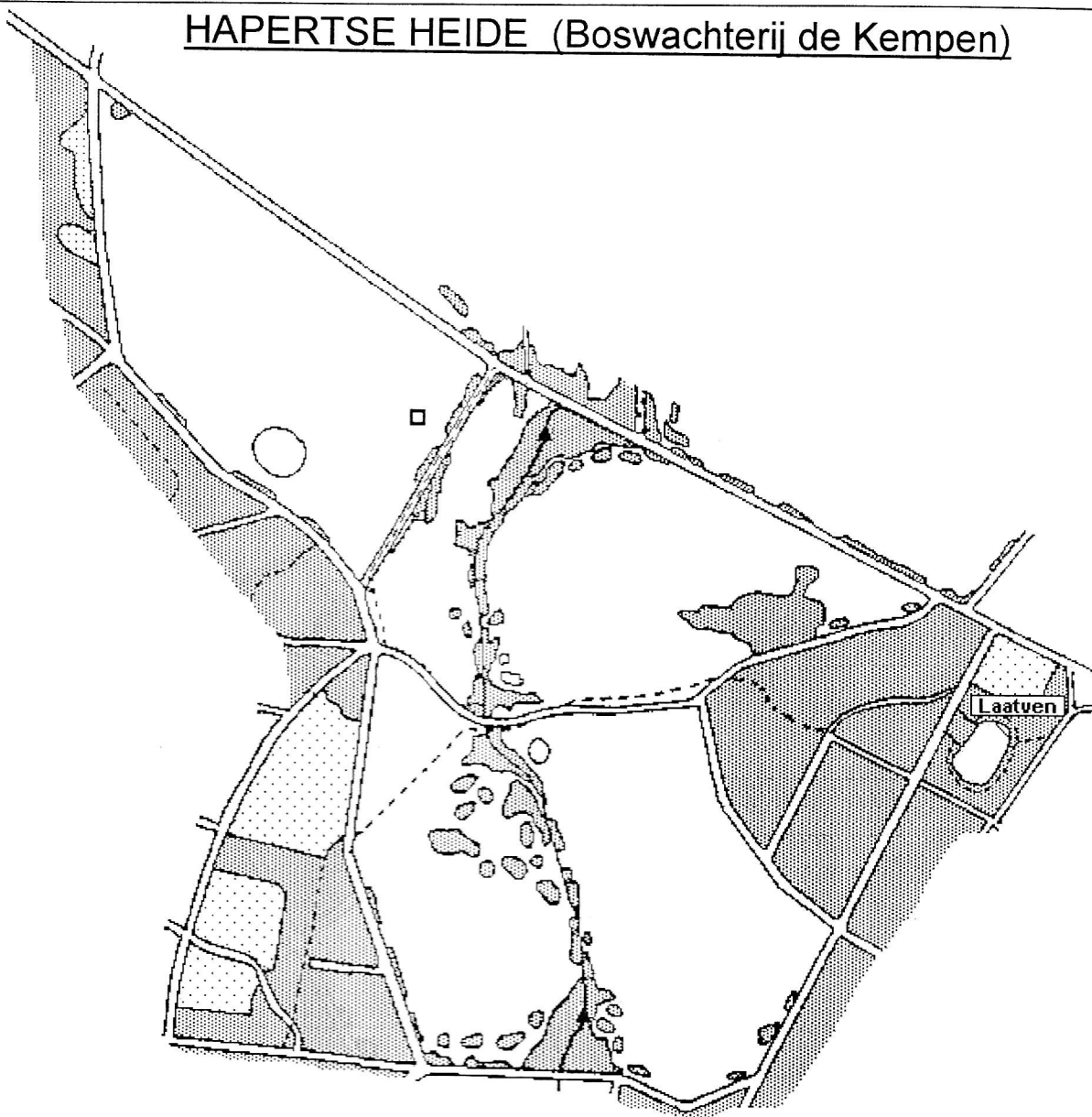

verspreidingskaart 24
Graspieper 7 territoria

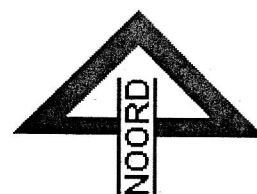

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

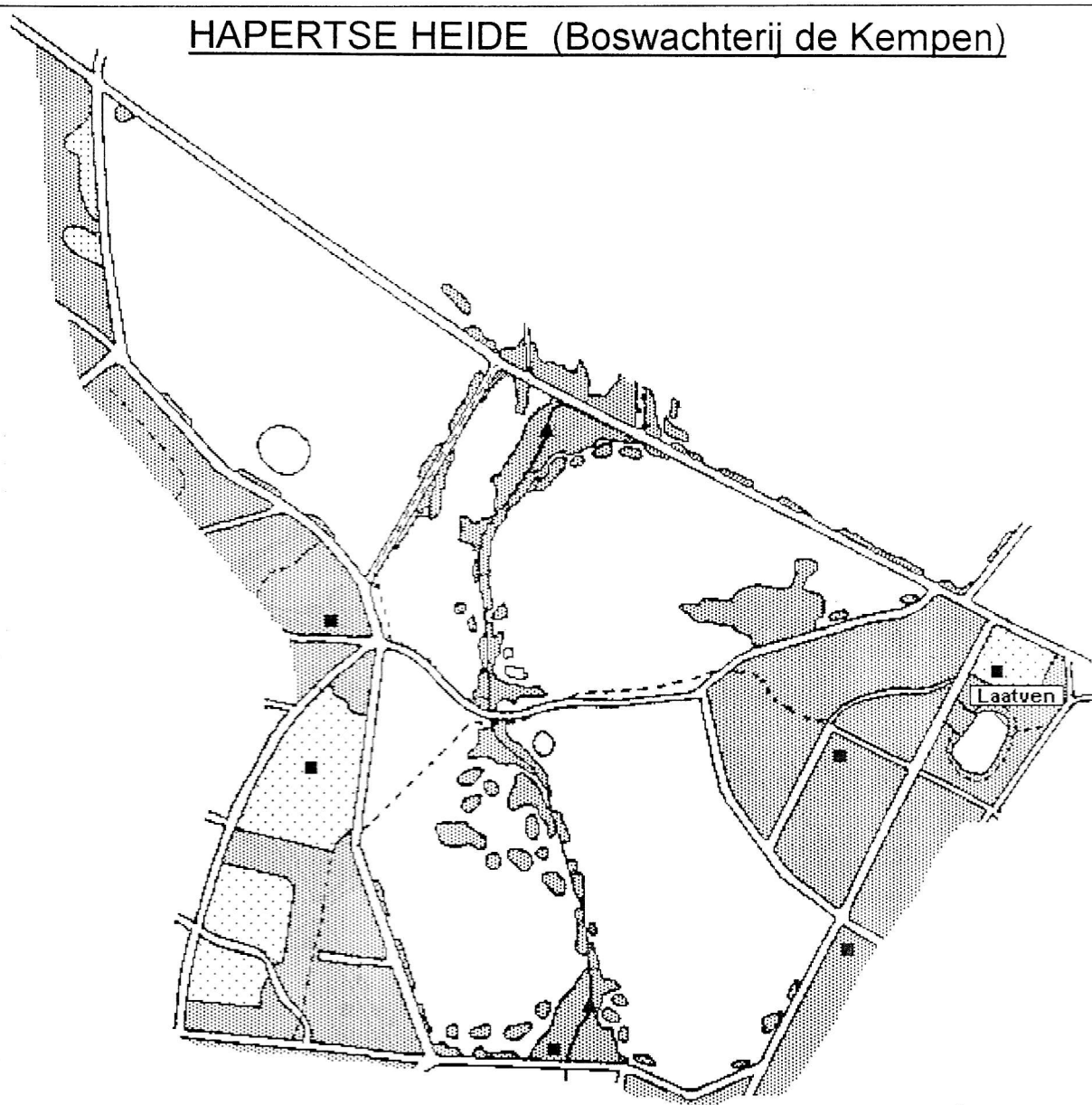

verspreidingskaart 25
Witte Kwikstaart 1 waarneming

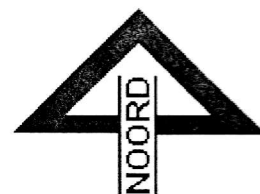

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

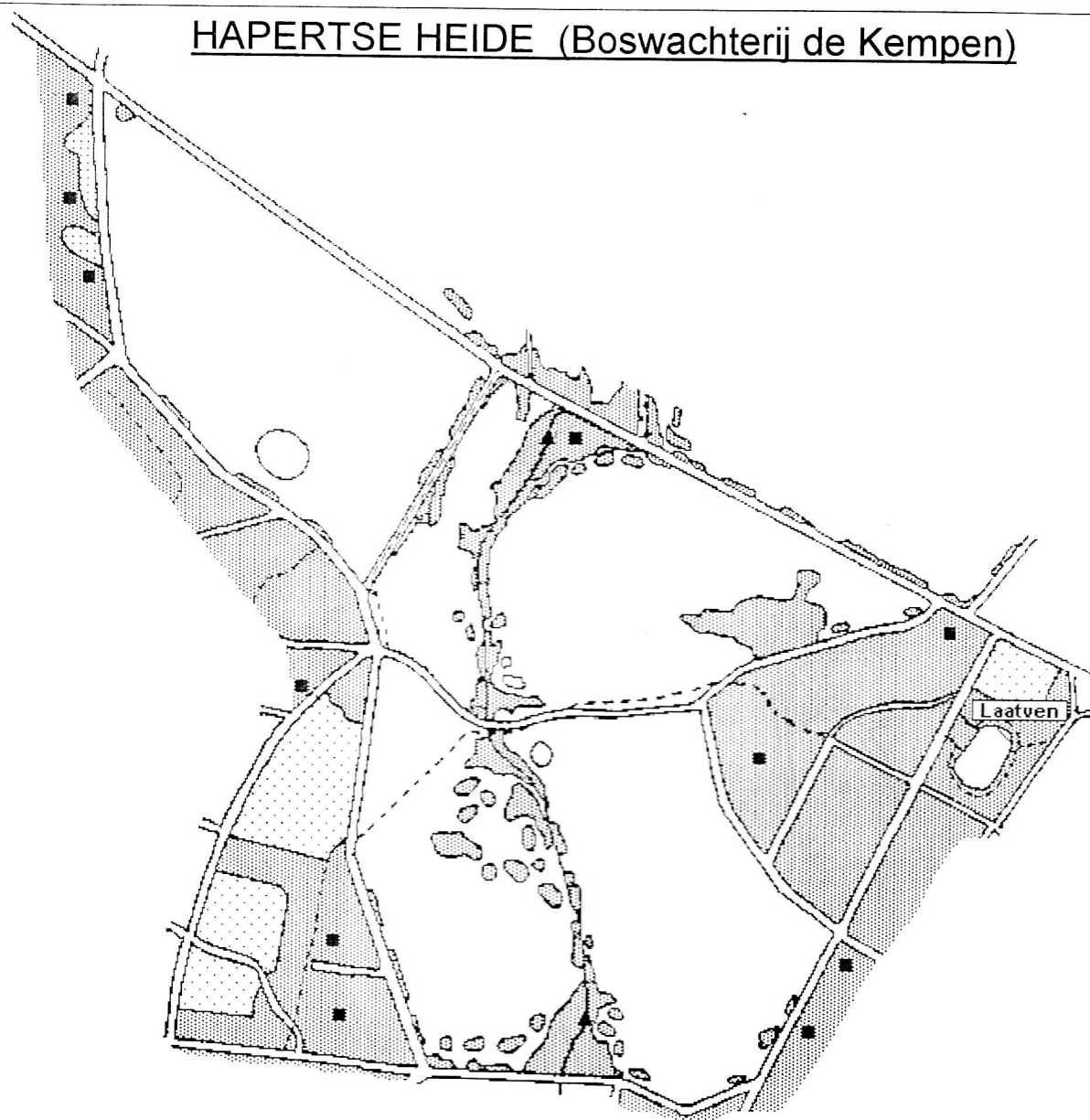

verspreidingskaart 26
Winterkoning 6 territoria

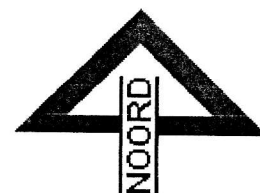

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

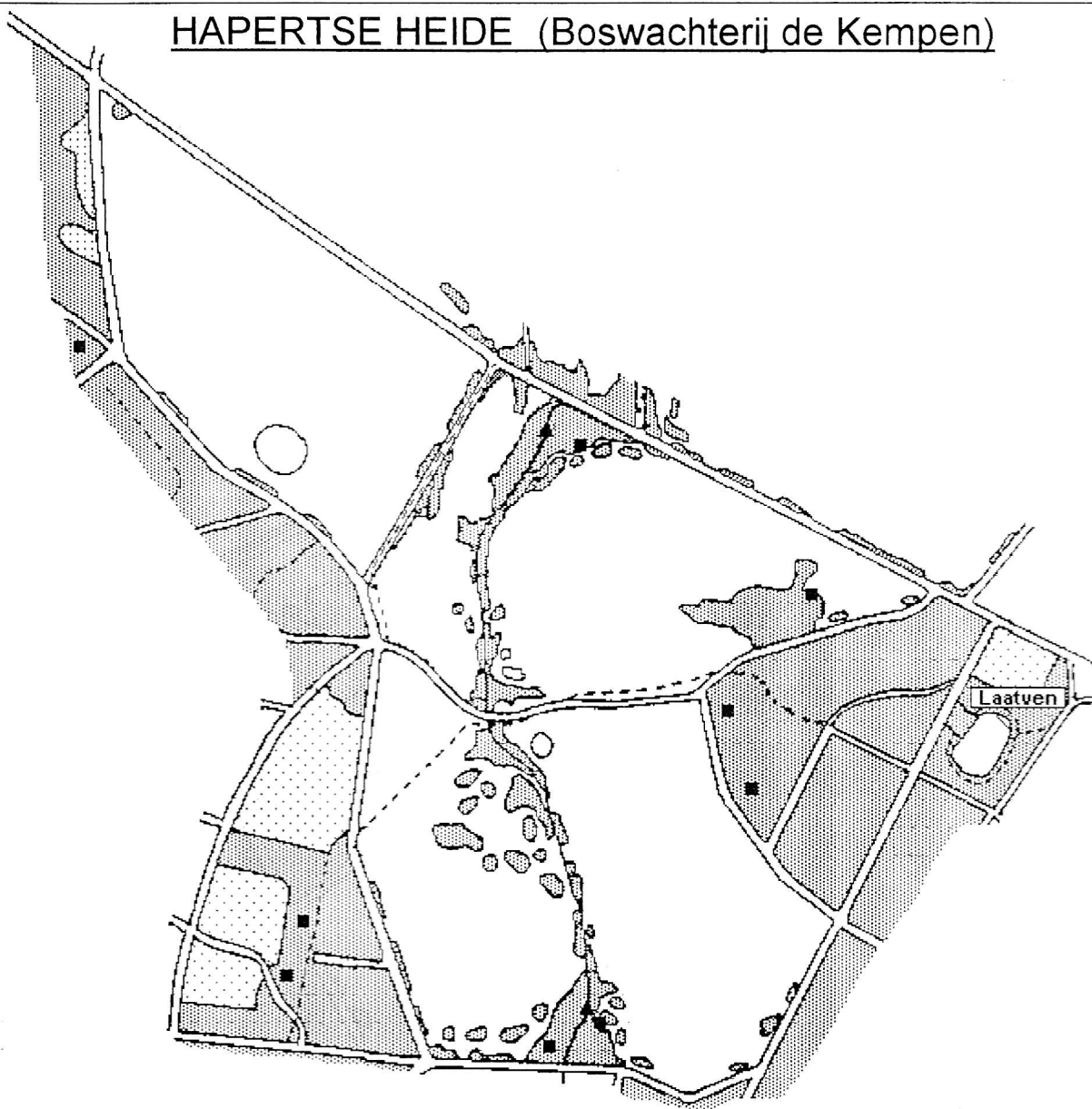

verspreidingskaart 27
Roodborst 11 territoria

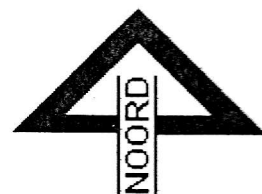

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

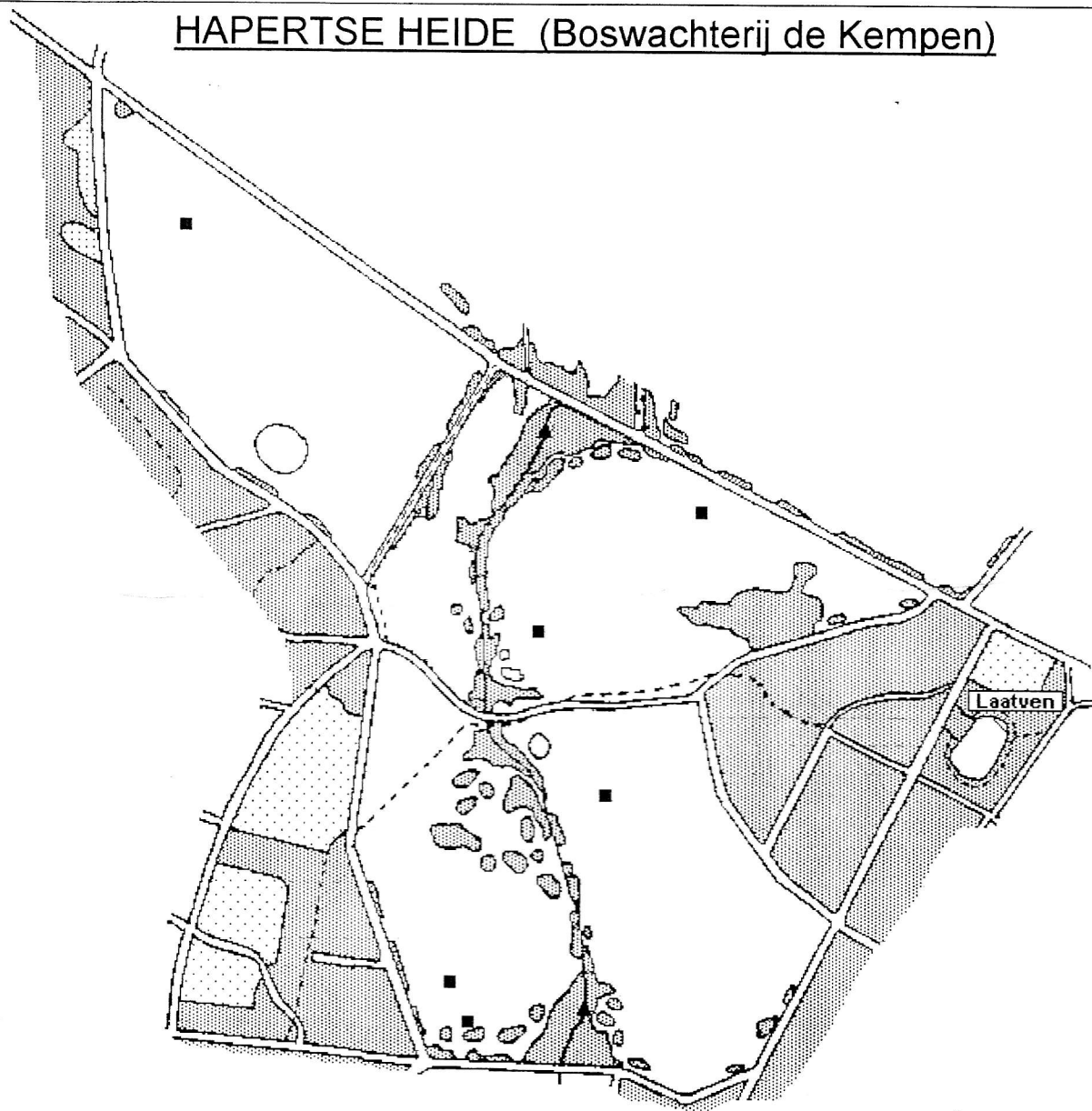

verspreidingskaart 28
Gekr. Roodstaart 9 territoria

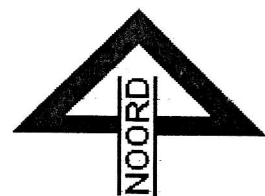

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

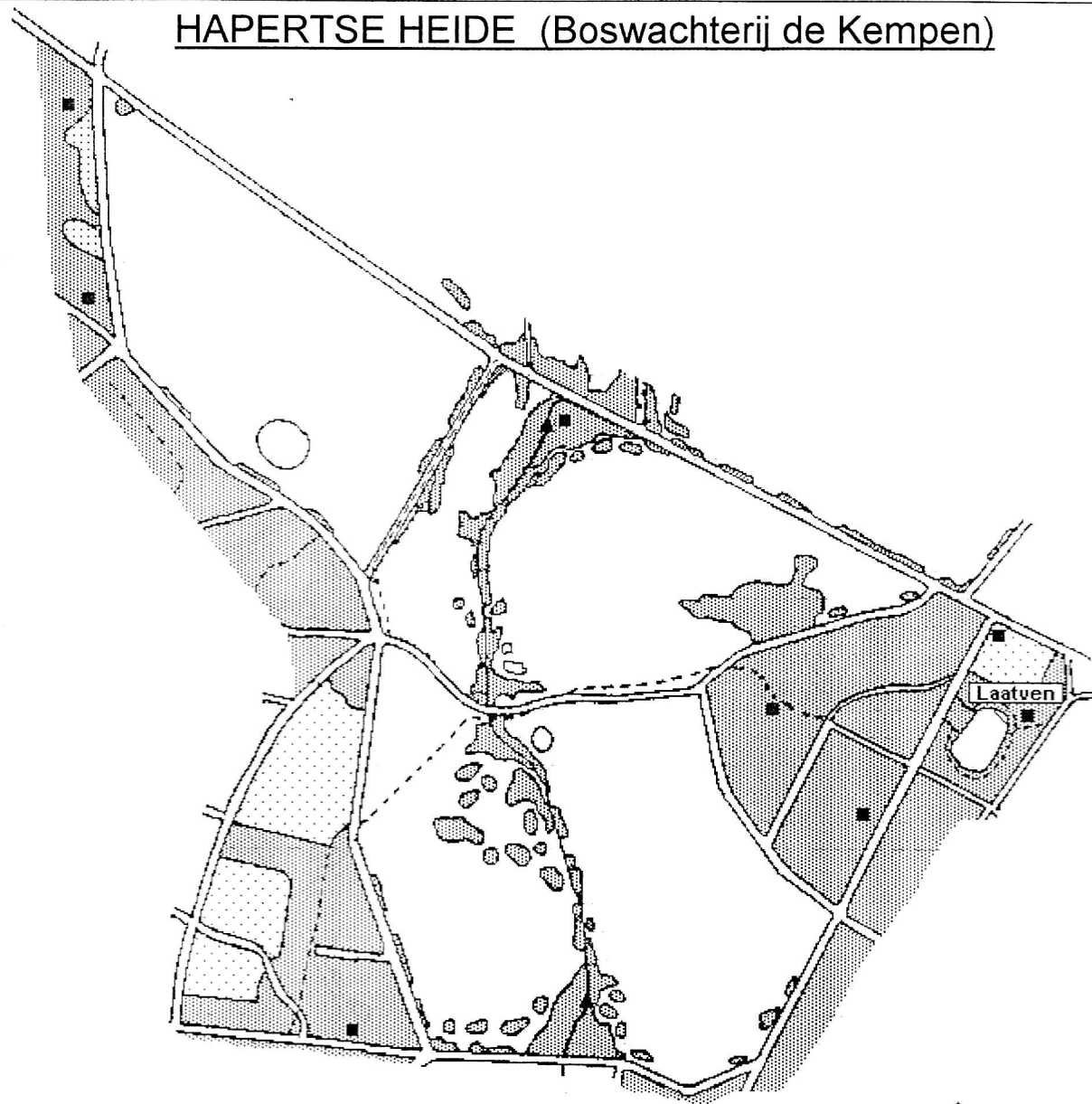

verspreidingskaart 29
Roodborsttapuit 6 territoria

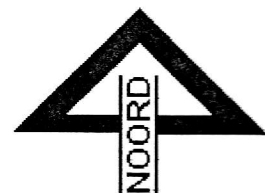

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

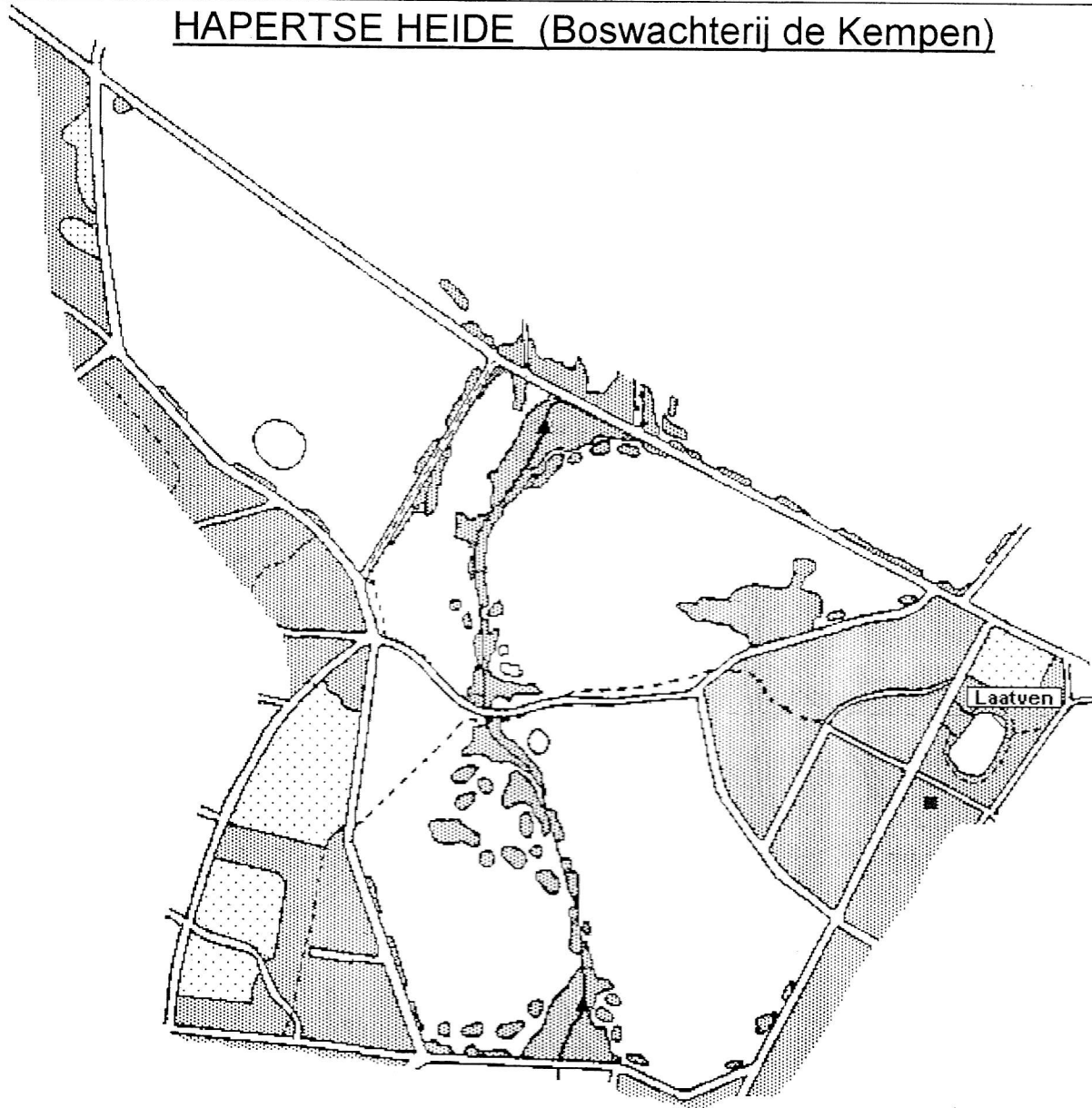

verspreidingskaart 30
Merel 8 territoria

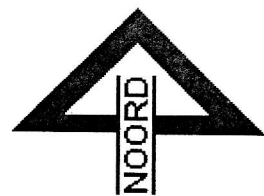

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

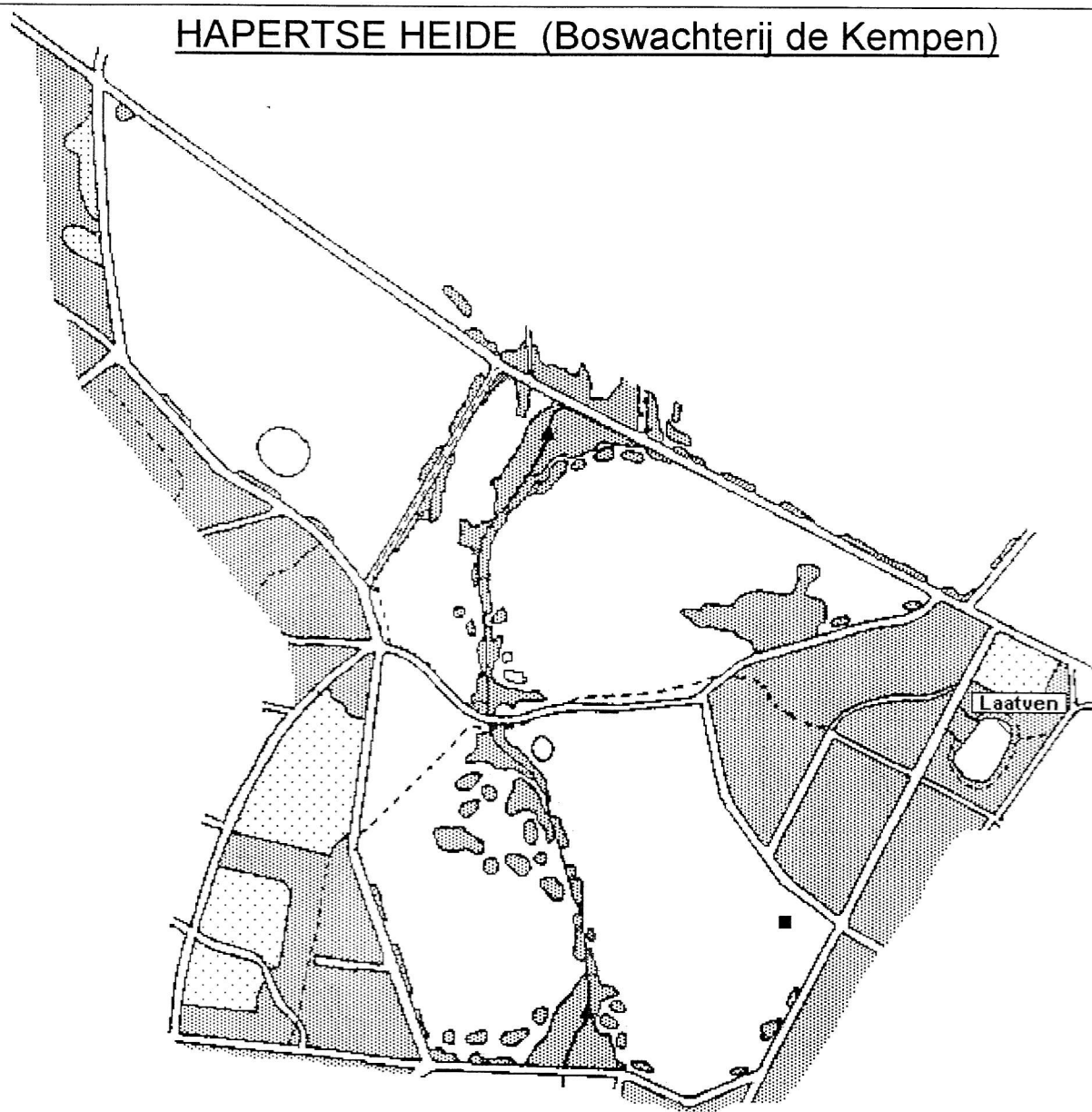

verspreidingskaart 31
Zanglijster 1 territorium

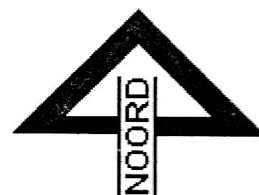

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

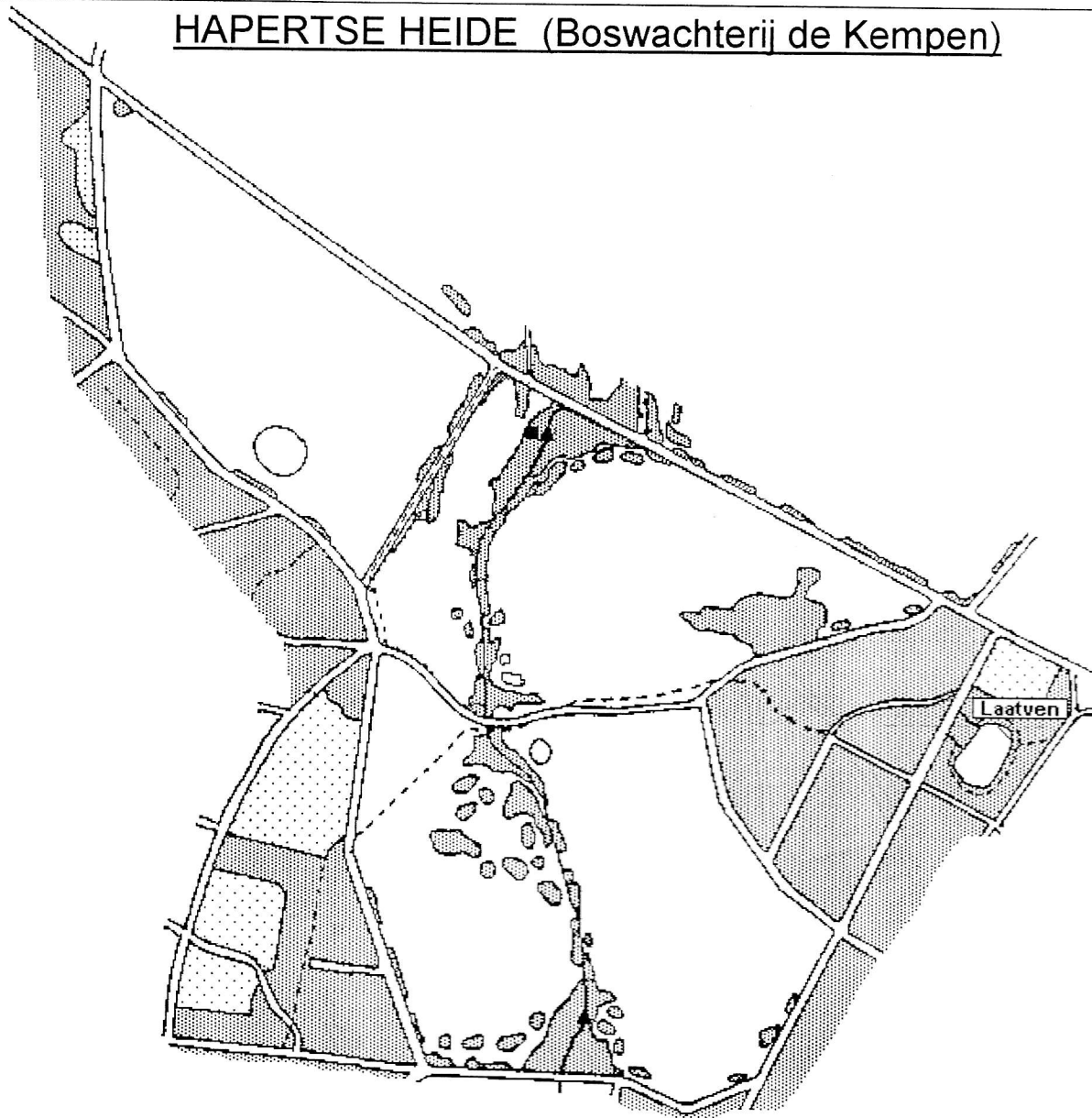

verspreidingskaart 32
Grote Lijster 1 territorium

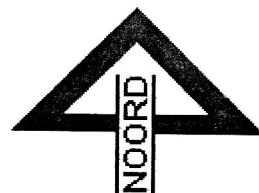

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

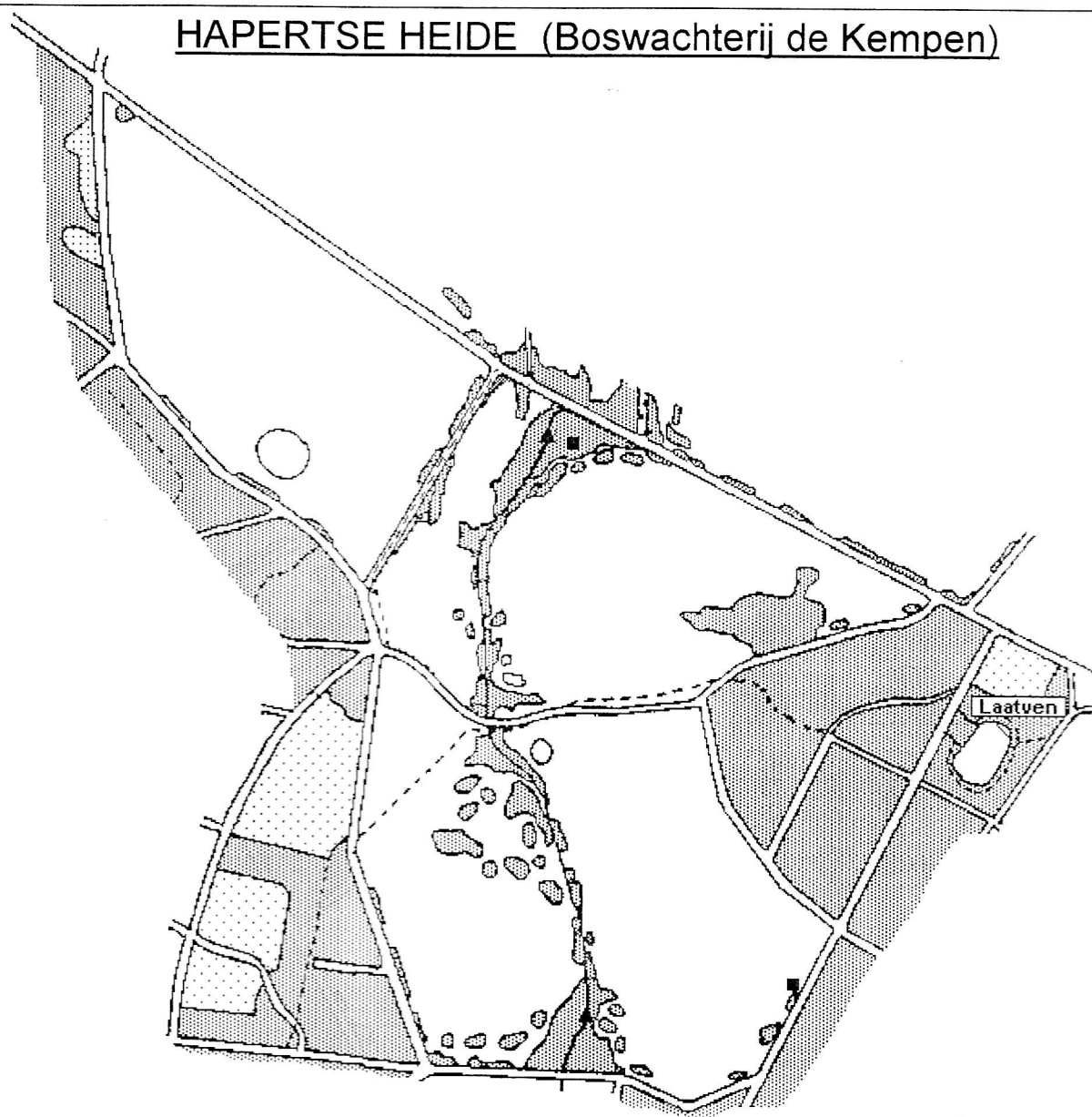

verspreidingskaart 33
Grasmus 1 territorium

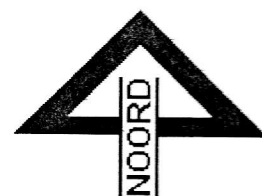

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

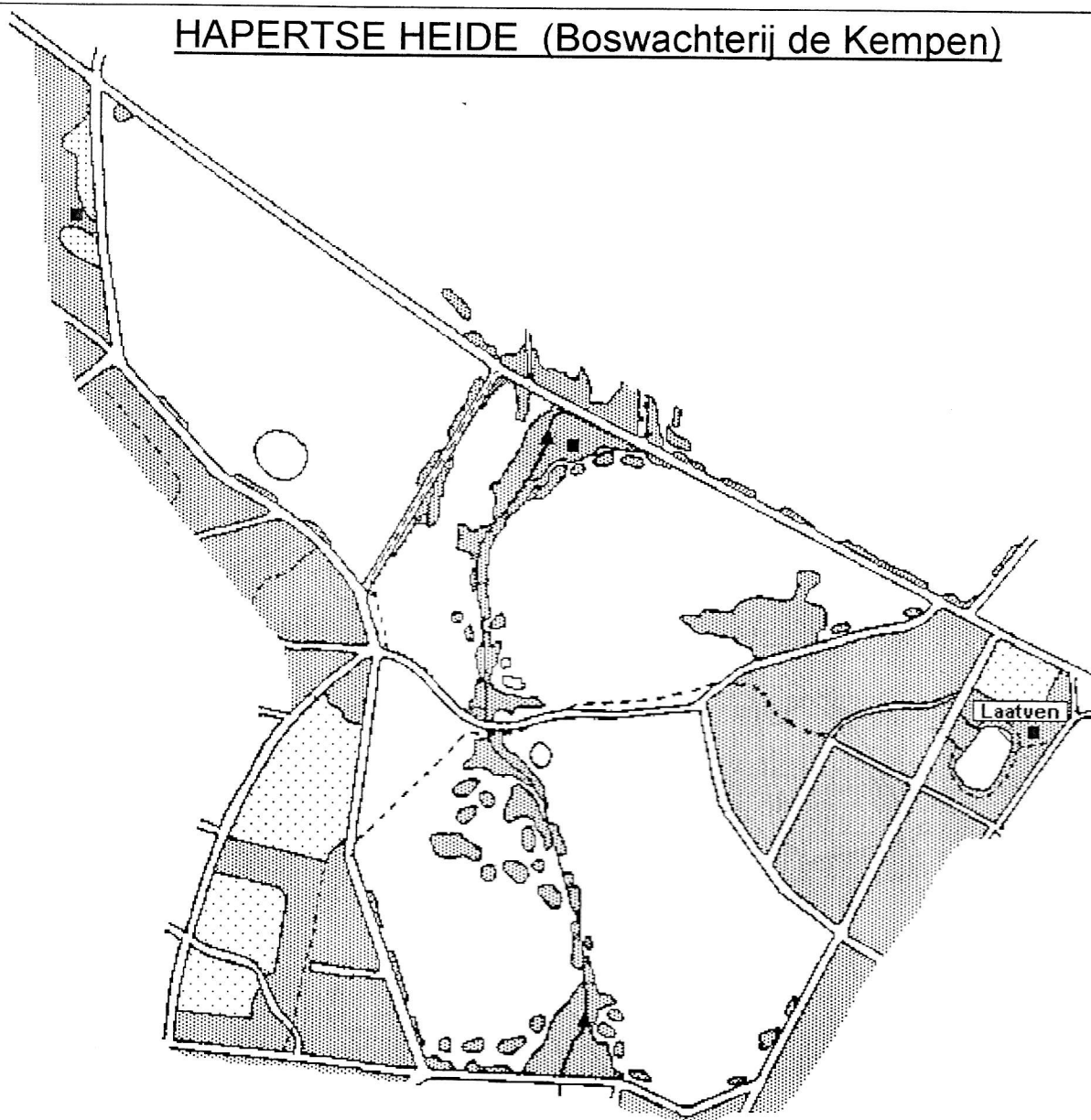

verspreidingskaart 34
Tuinfluiter 2 territoria

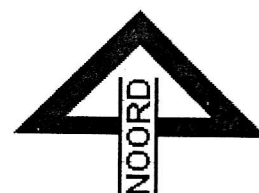

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

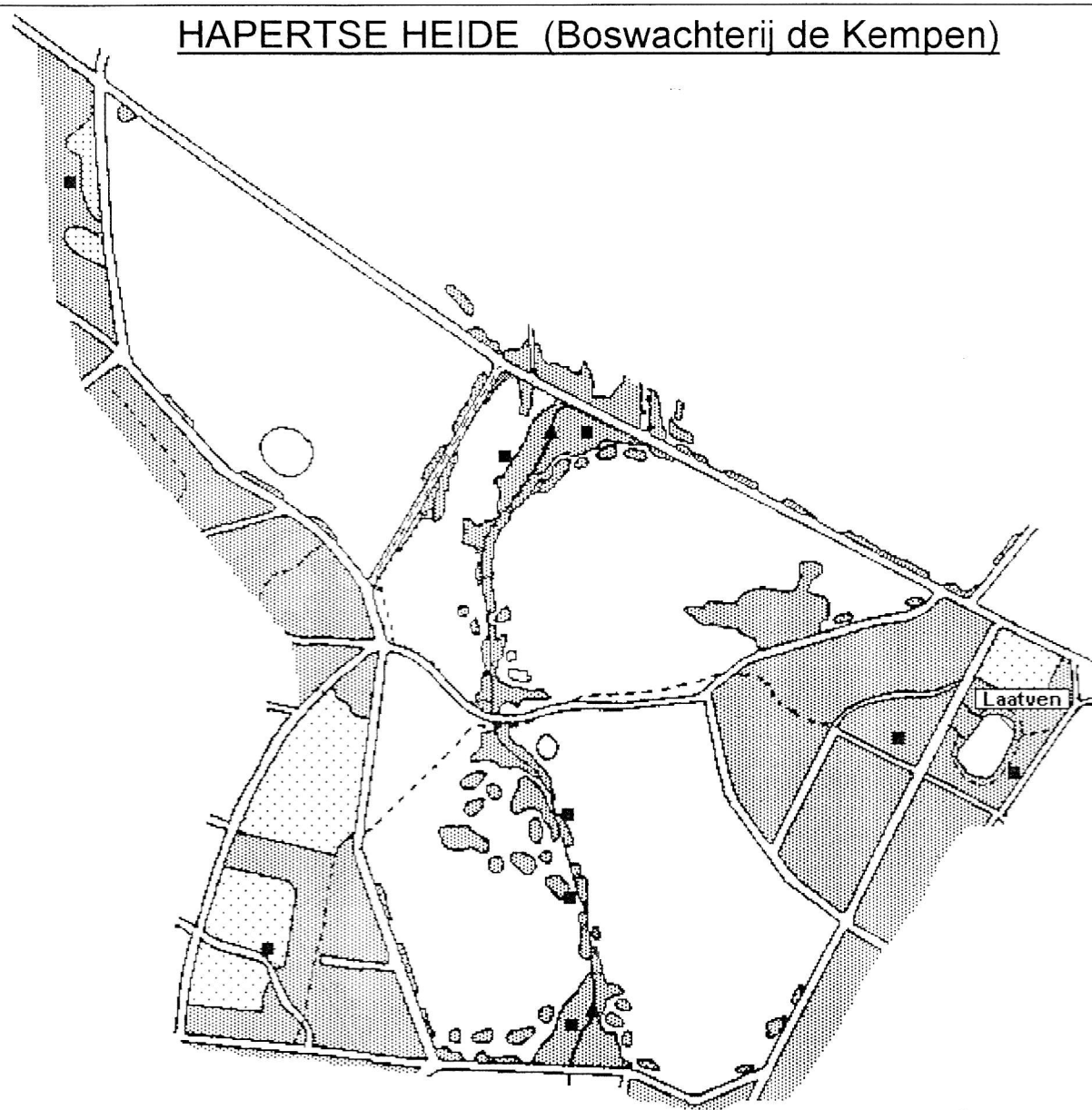

verspreidingskaart 35
Zwartkop 3 territoria

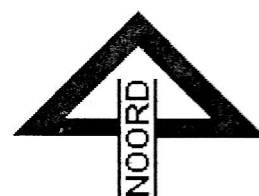

— schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

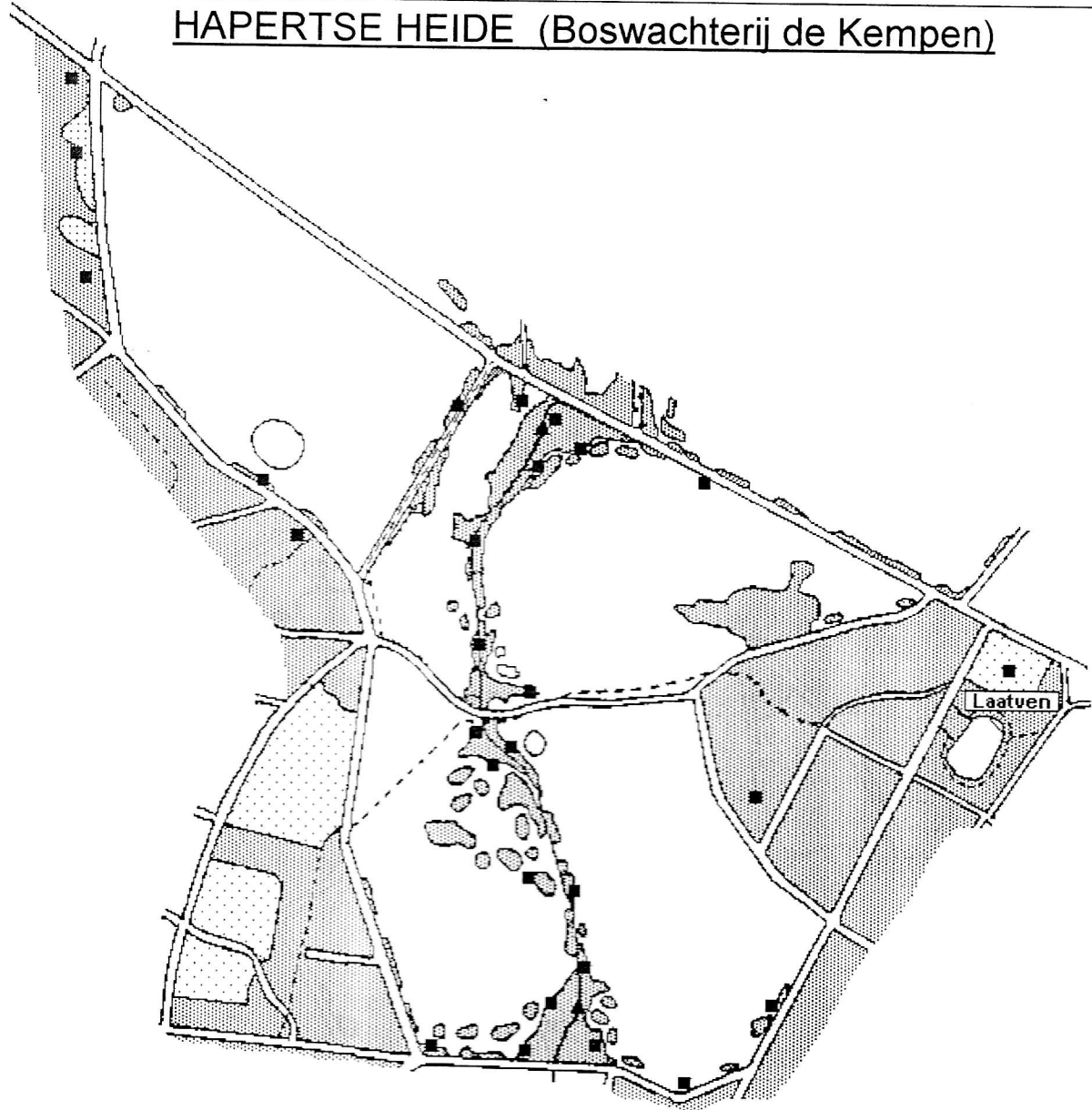

verspreidingskaart 36
Tijftjaf 9 territoria

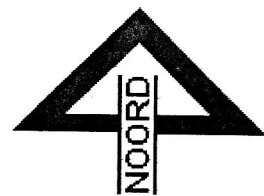

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

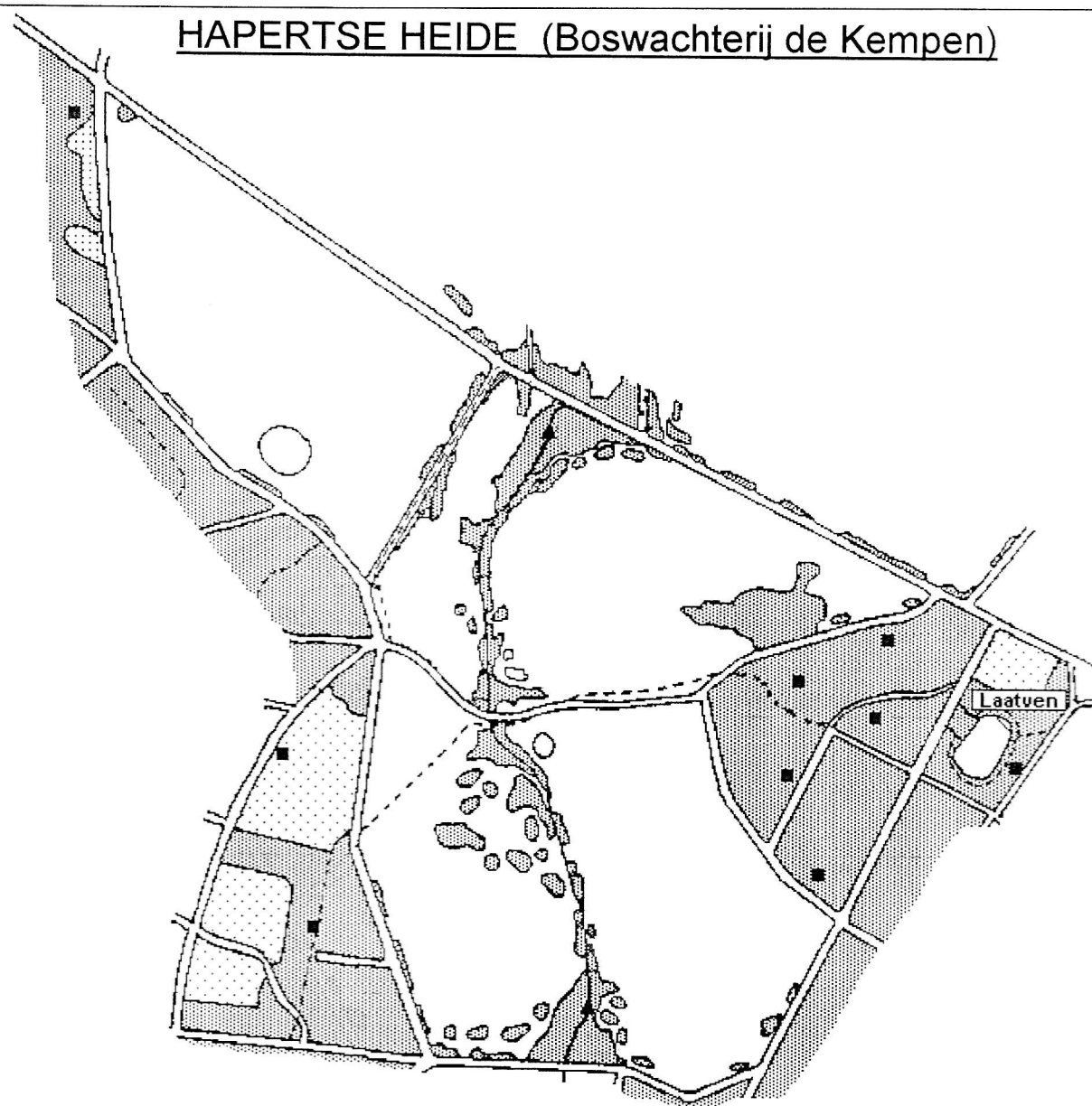

verspreidingskaart 37
Fitis 28 territoria

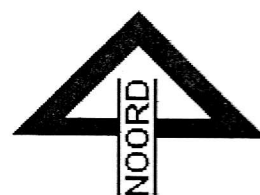

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

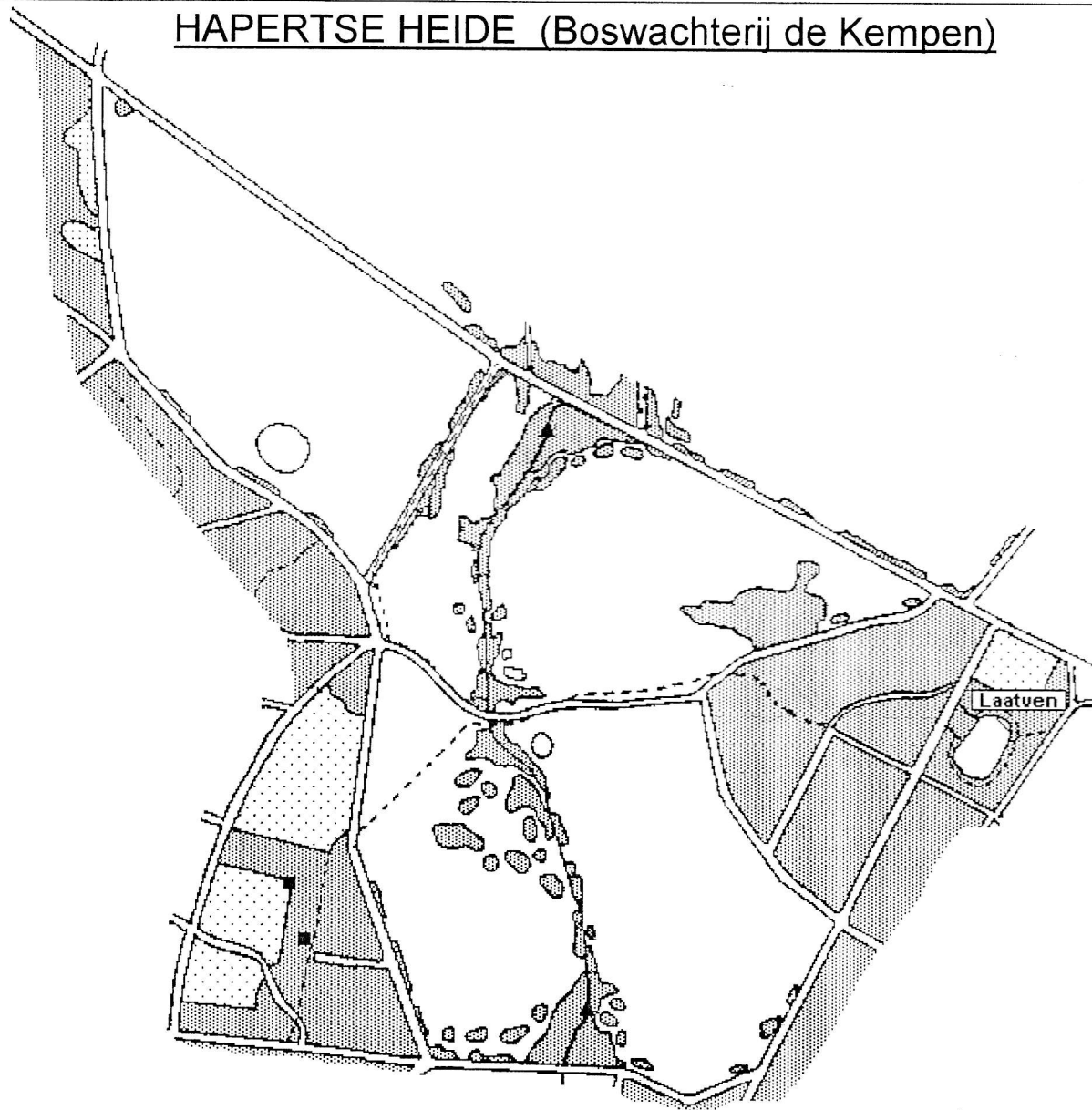

verspreidingskaart 38
Goudhaantje 9 territoria

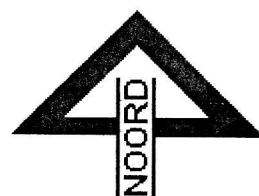

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

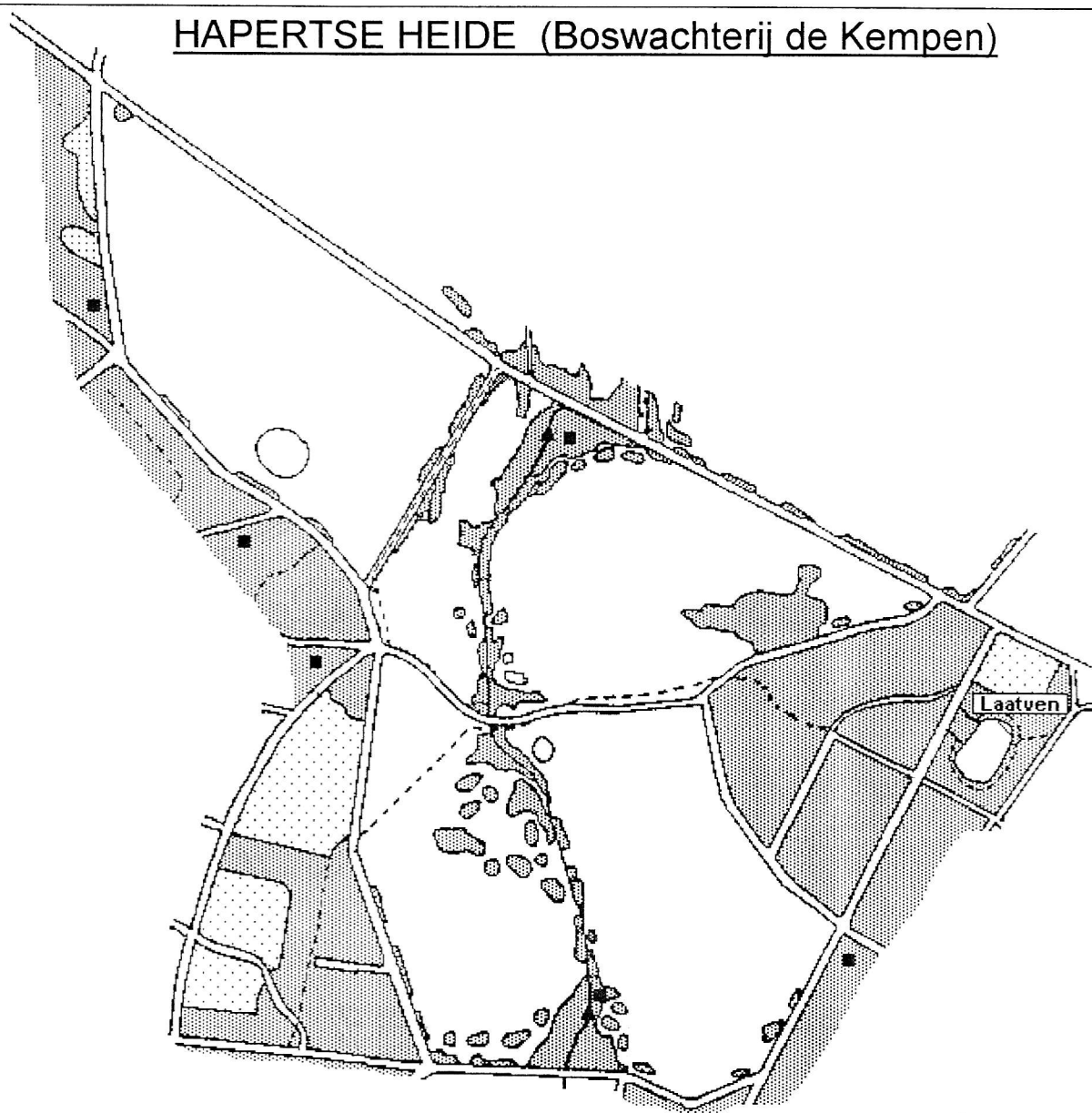

verspreidingskaart 39
Vuurgoudhaantje 2 territoria

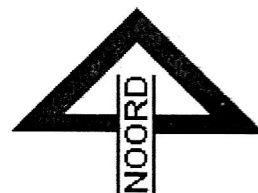

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

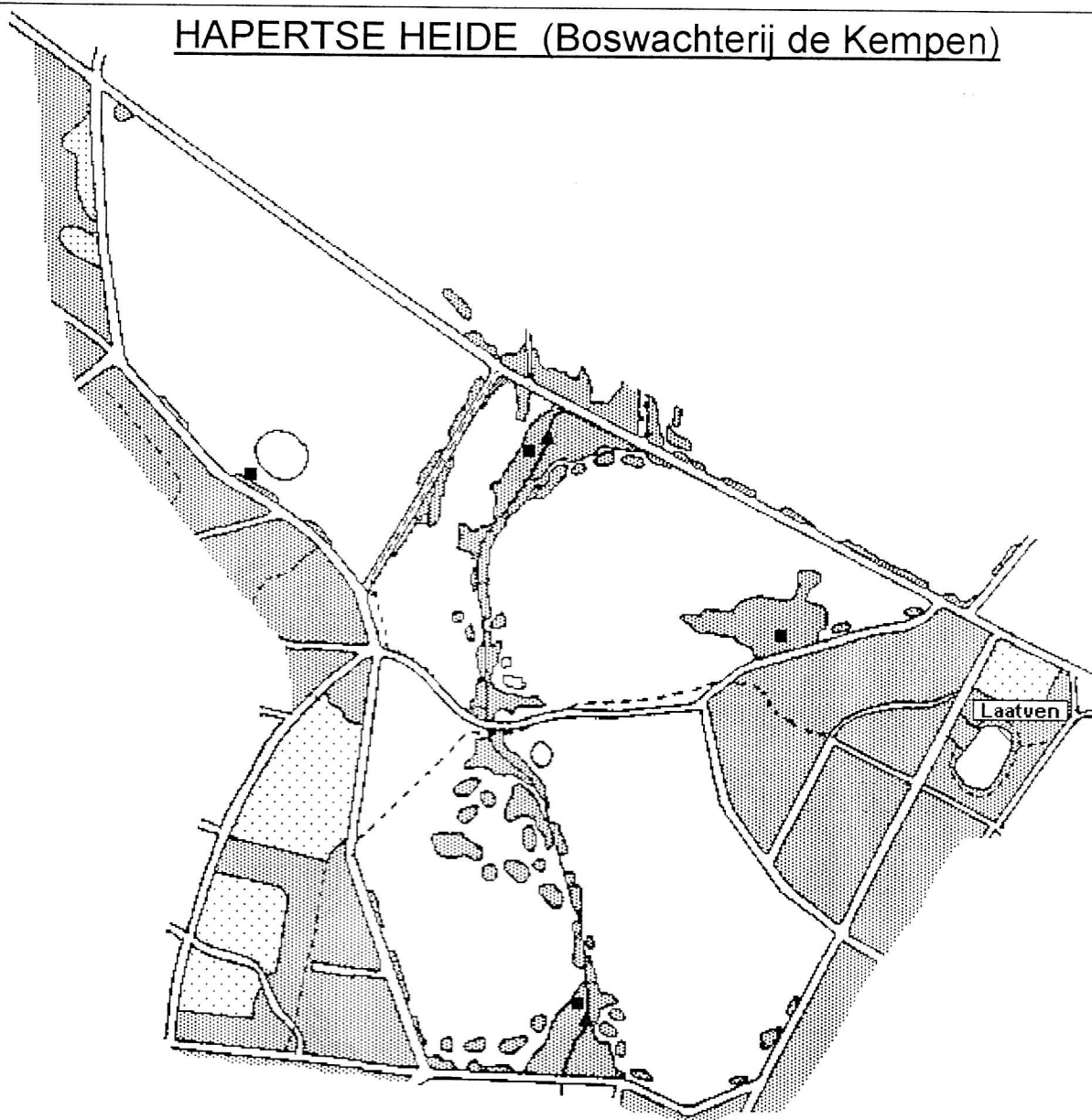

verspreidingskaart 40
Staartmees 6 territoria

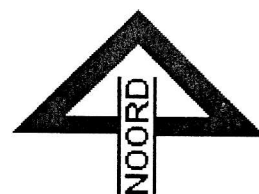

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

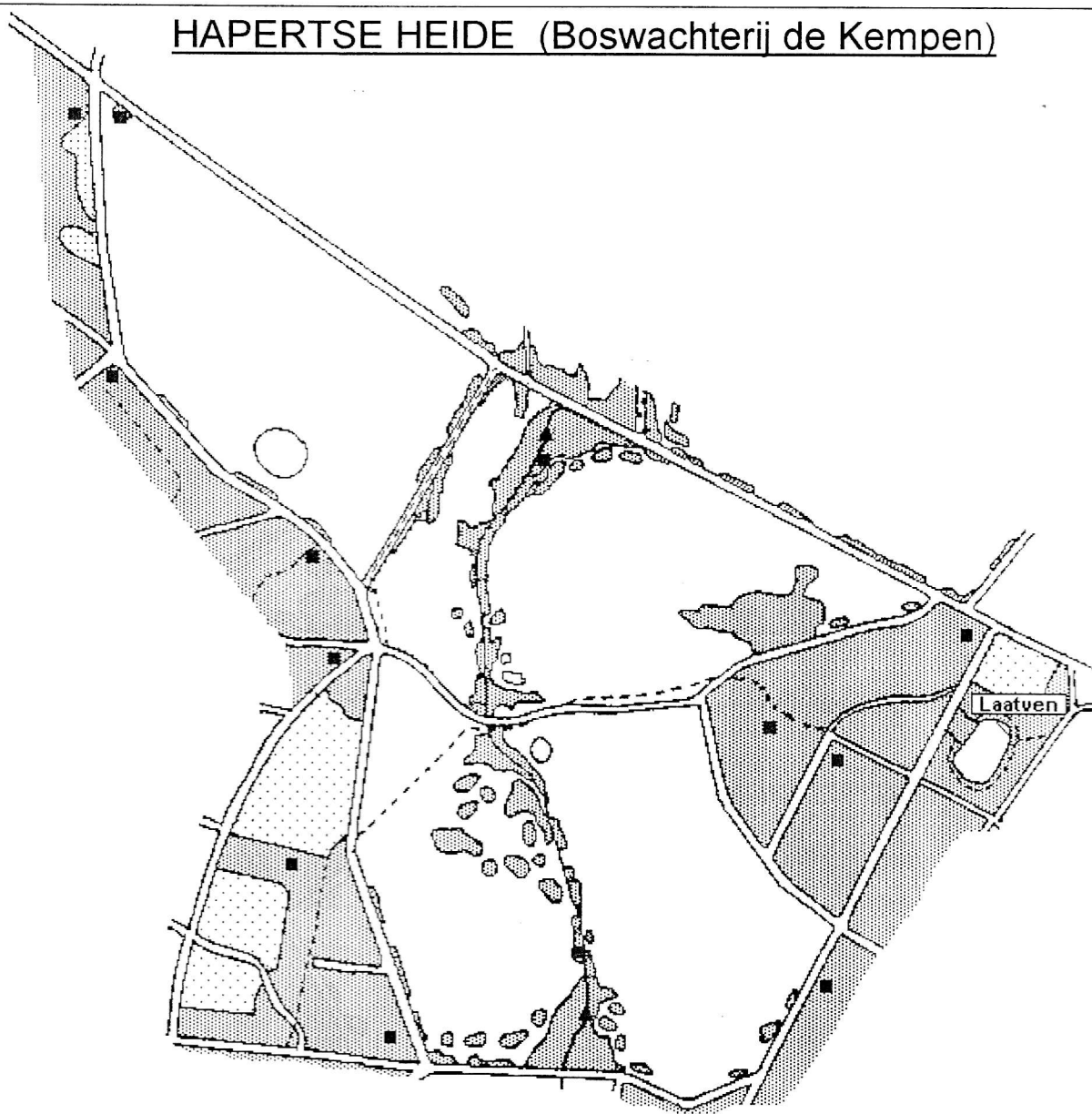

verspreidingskaart 41
Matkop 4 territoria

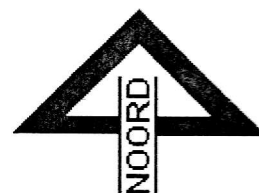

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

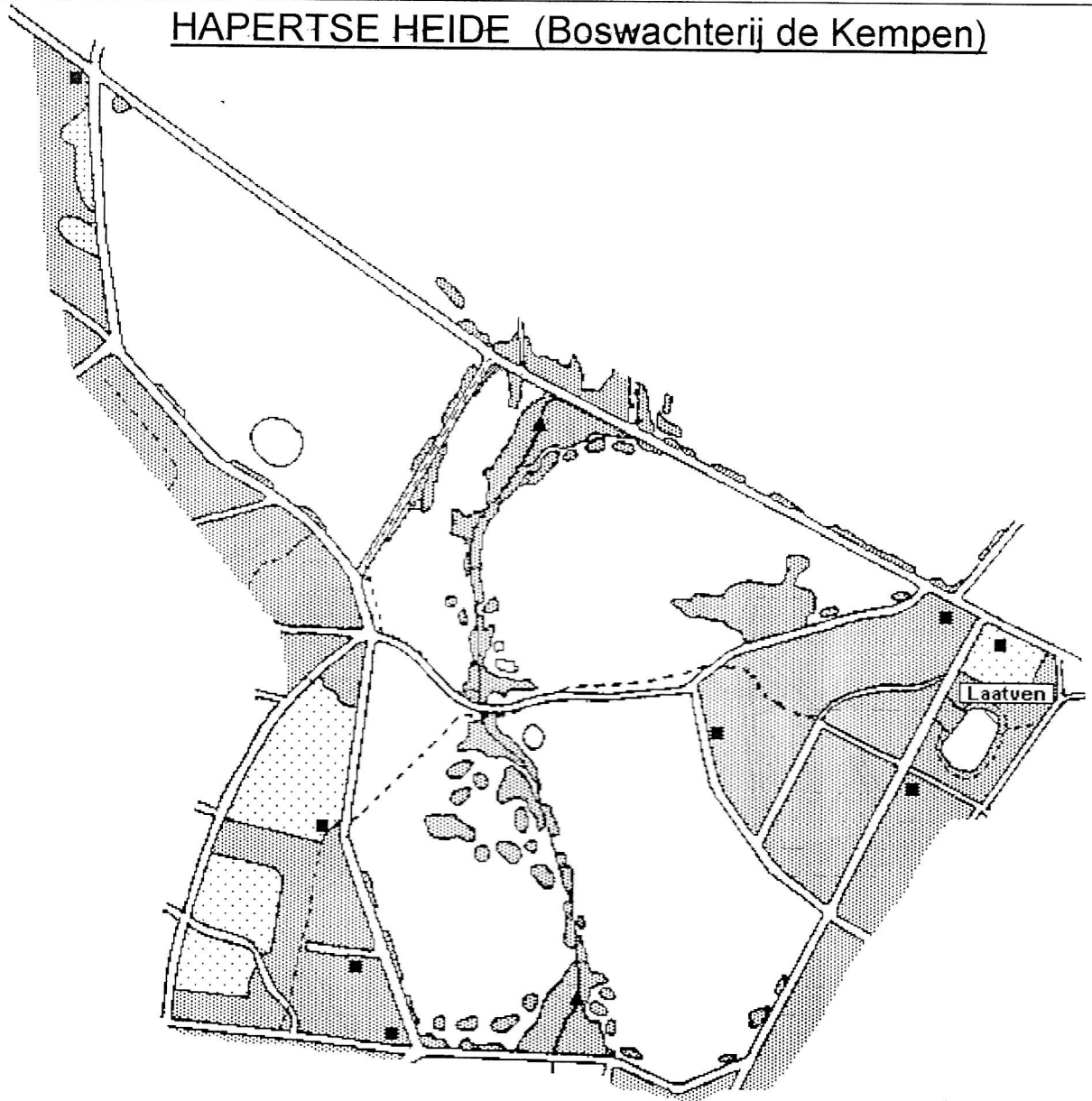

verspreidingskaart 42
Kuifmees 13 territoria

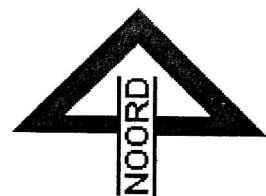

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

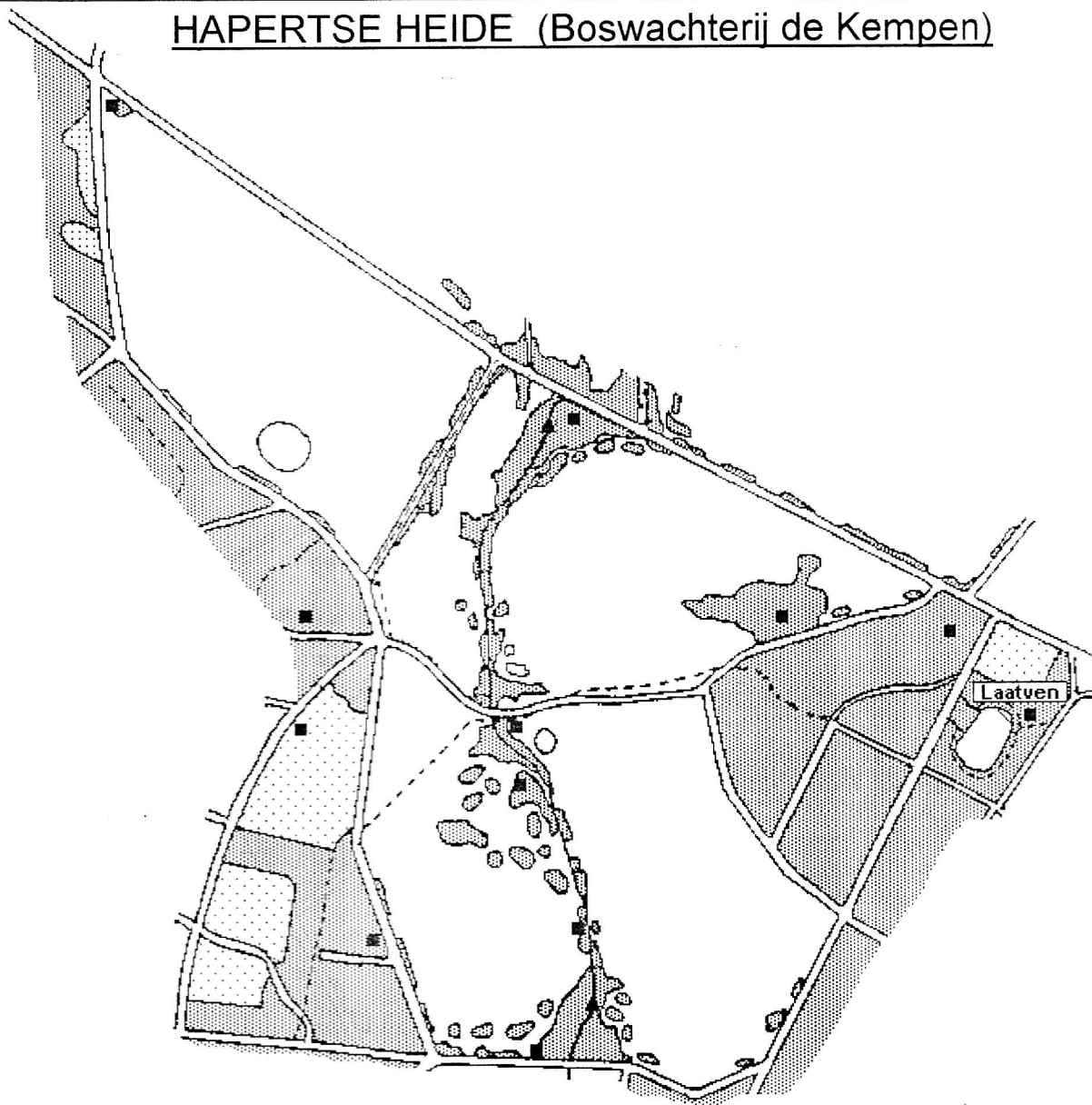

verspreidingskaart 43
Zwarte Mees 8 territoria

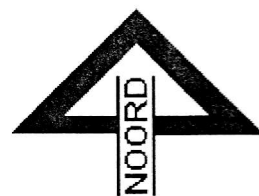

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

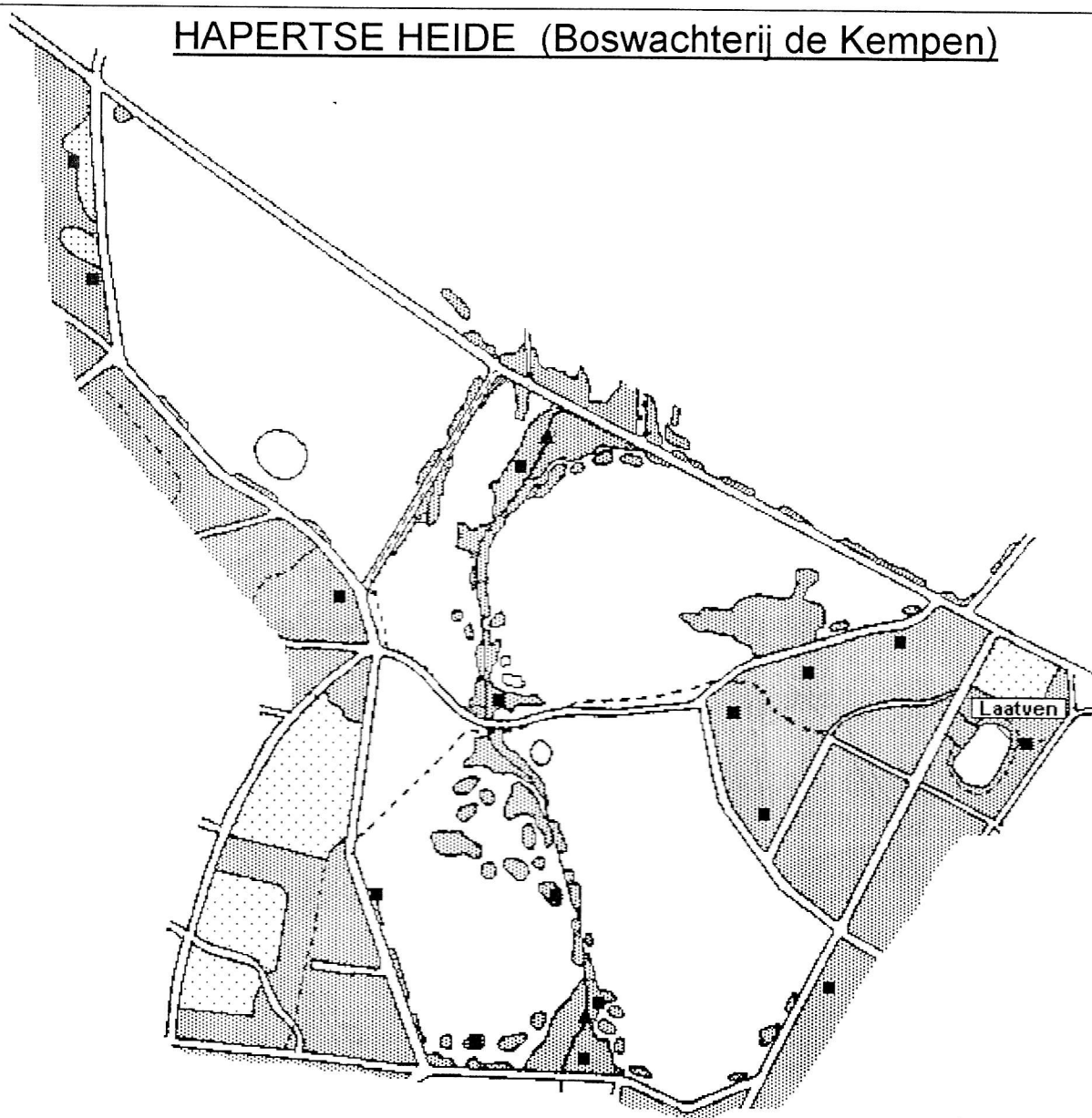

verspreidingskaart 44
Pimpelmees 12 territoria

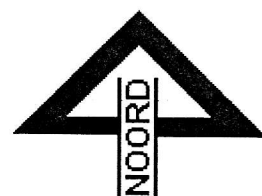

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

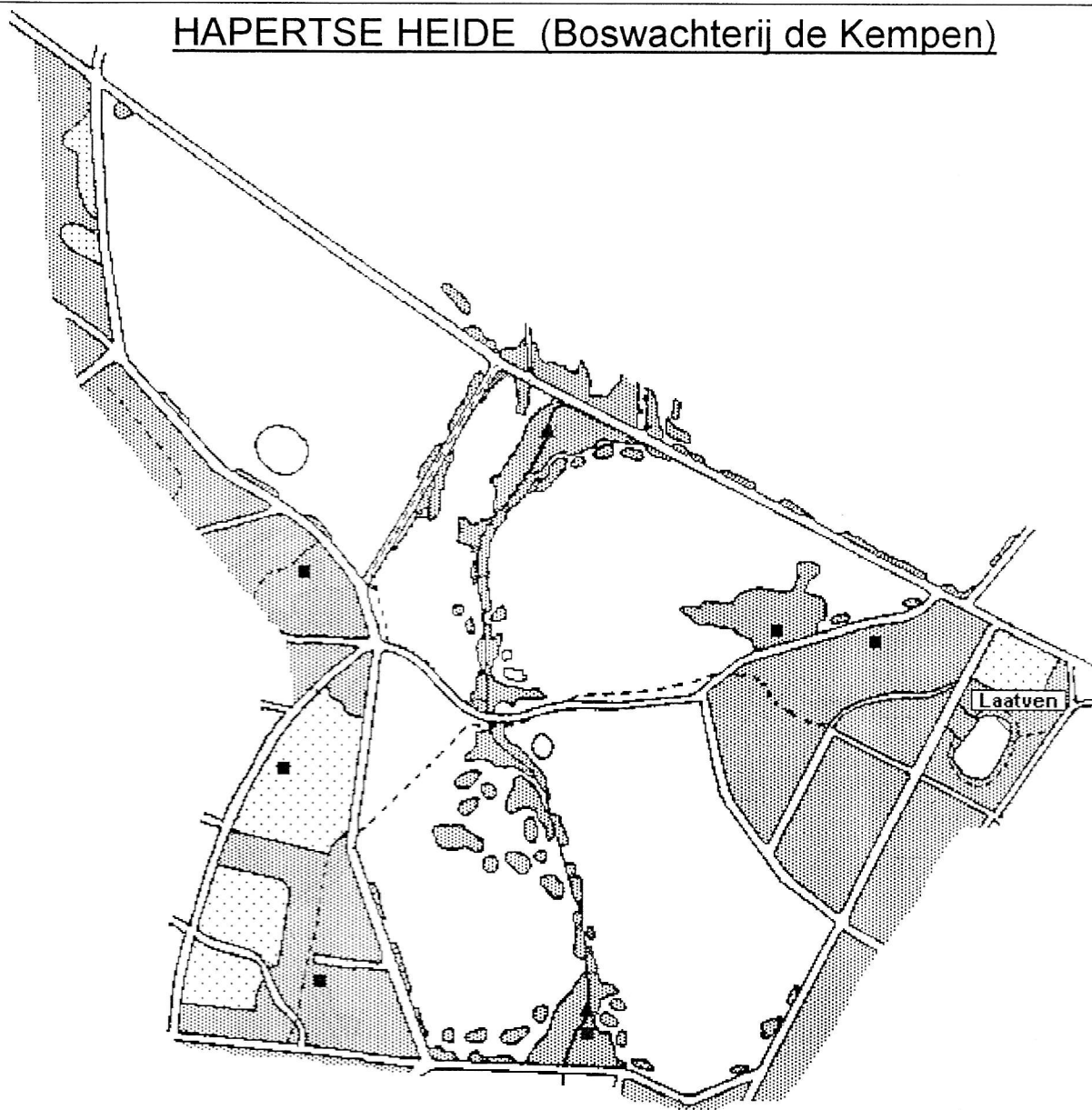

verspreidingskaart 45
Koolmees 16 territoria

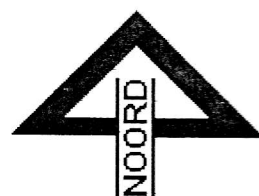

—
schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

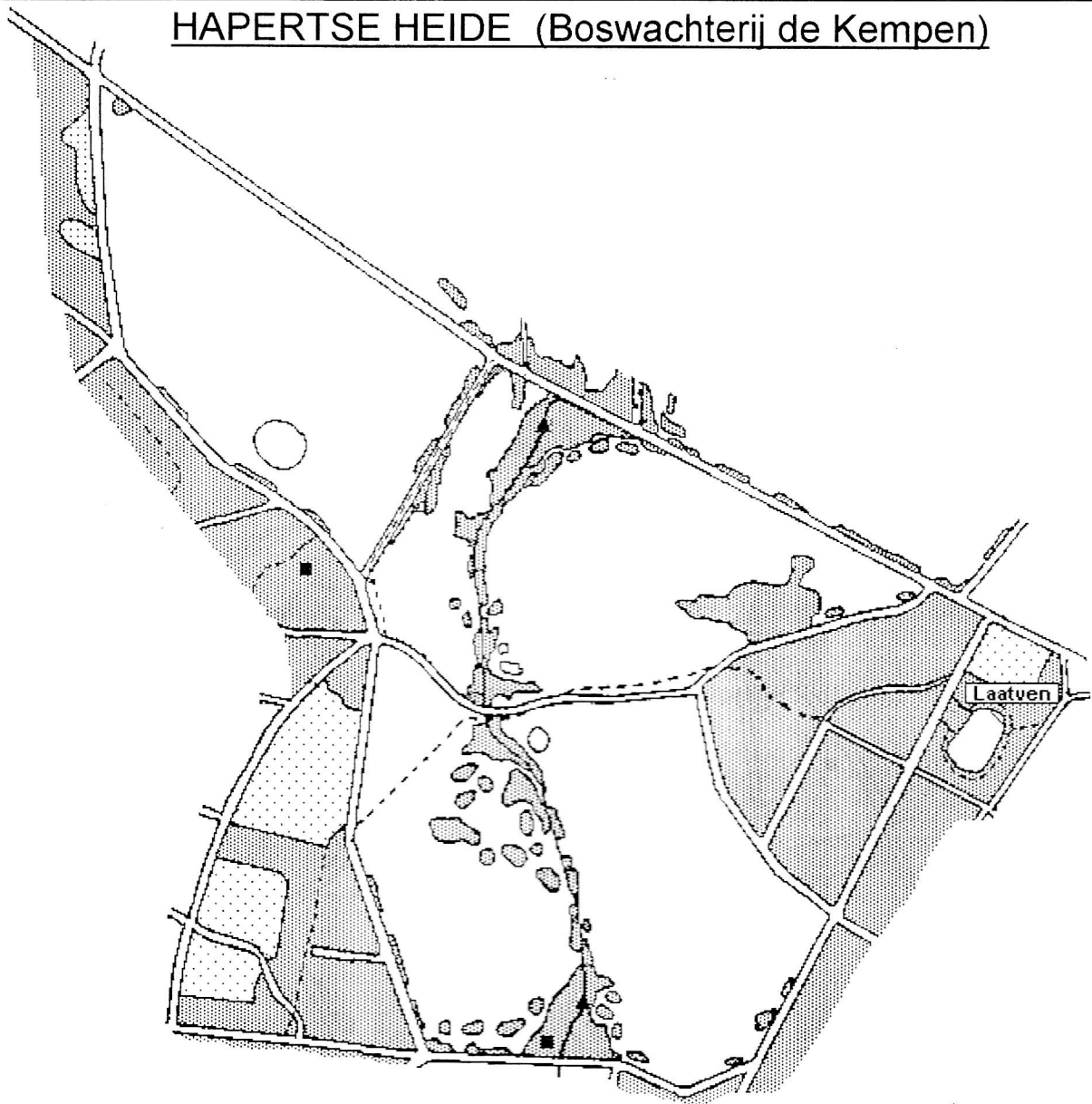

verspreidingskaart 46
Boomkruiper 6 territoria

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

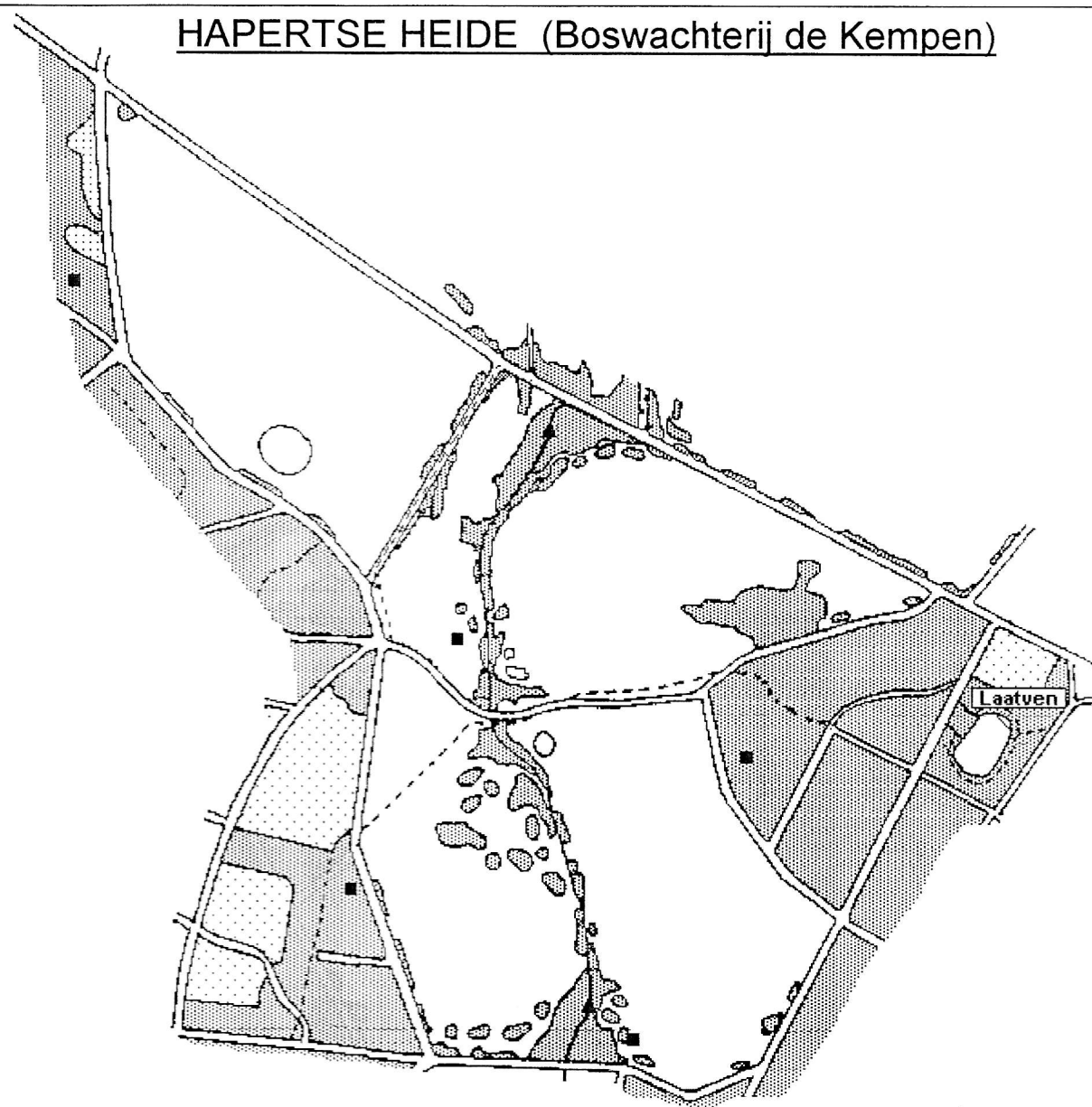

verspreidingskaart 47
Wielewaa 2 territoria

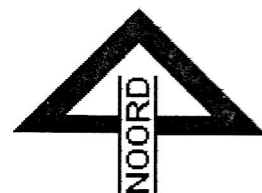

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

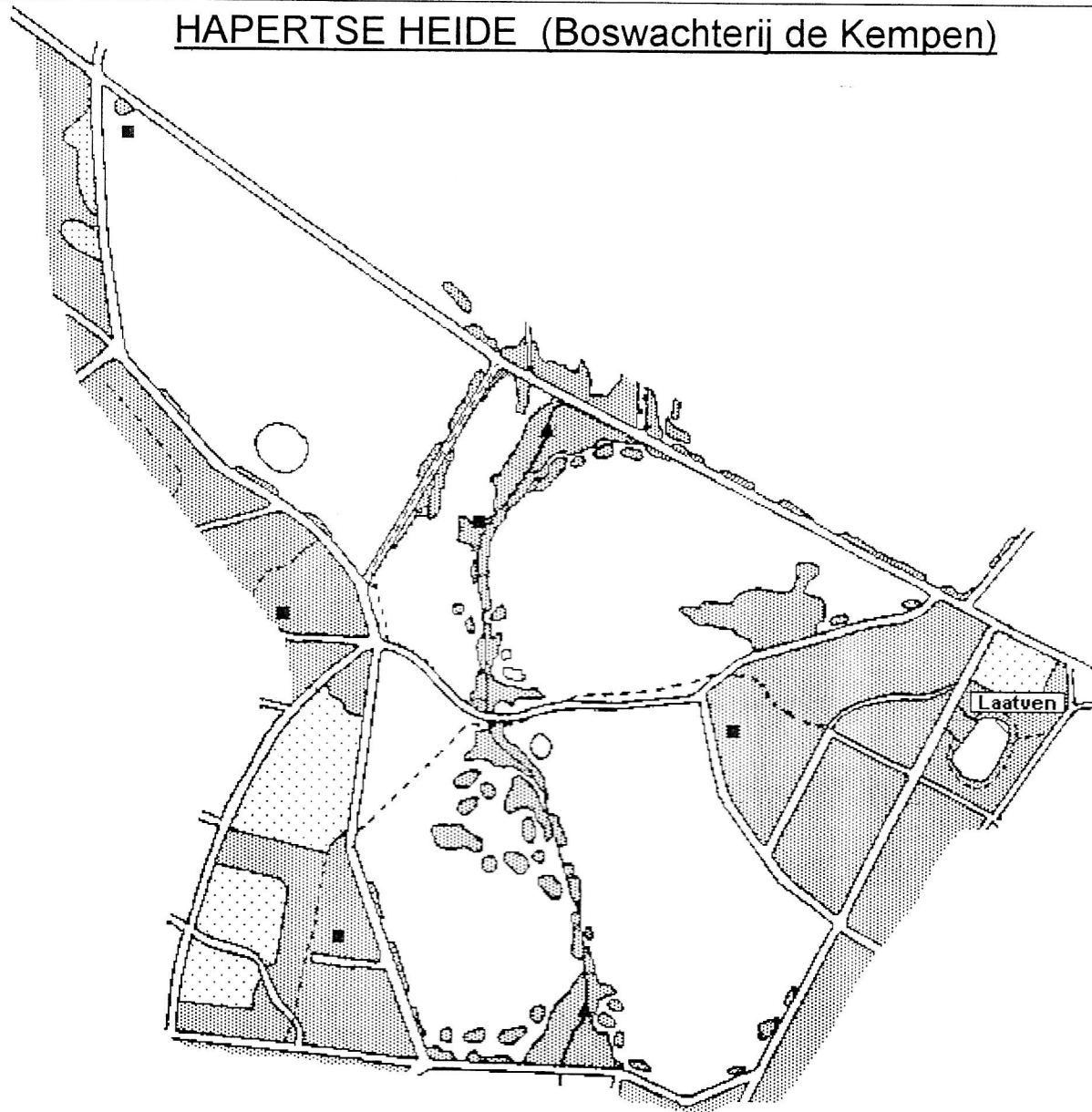

verspreidingskaart 48
Vlaamse Gaai 5 territoria

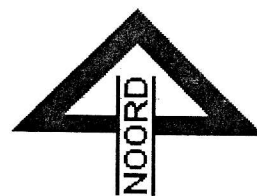

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

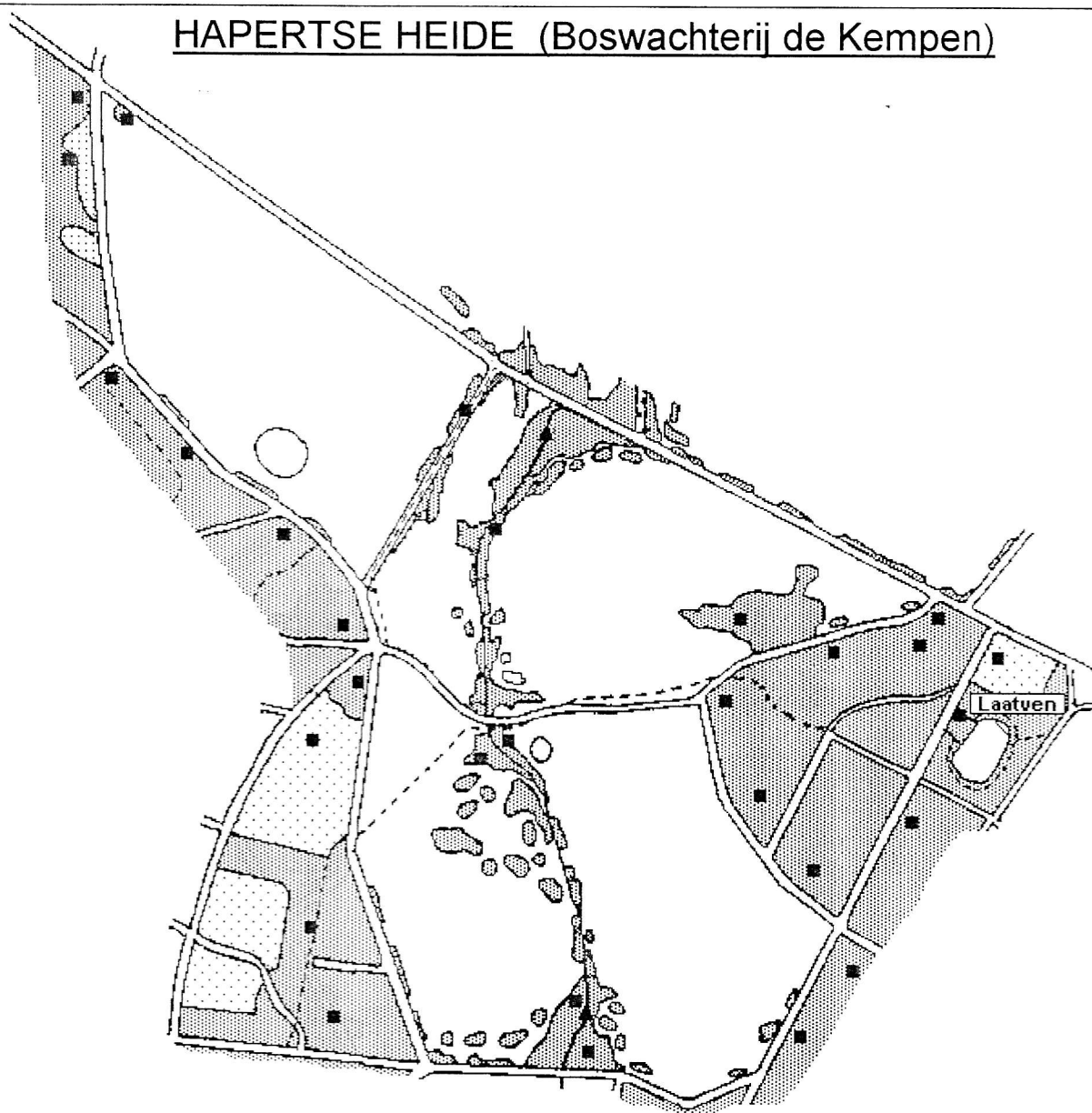

verspreidingskaart 49
Zwarte Kraai 5 territoria

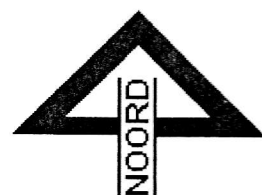

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

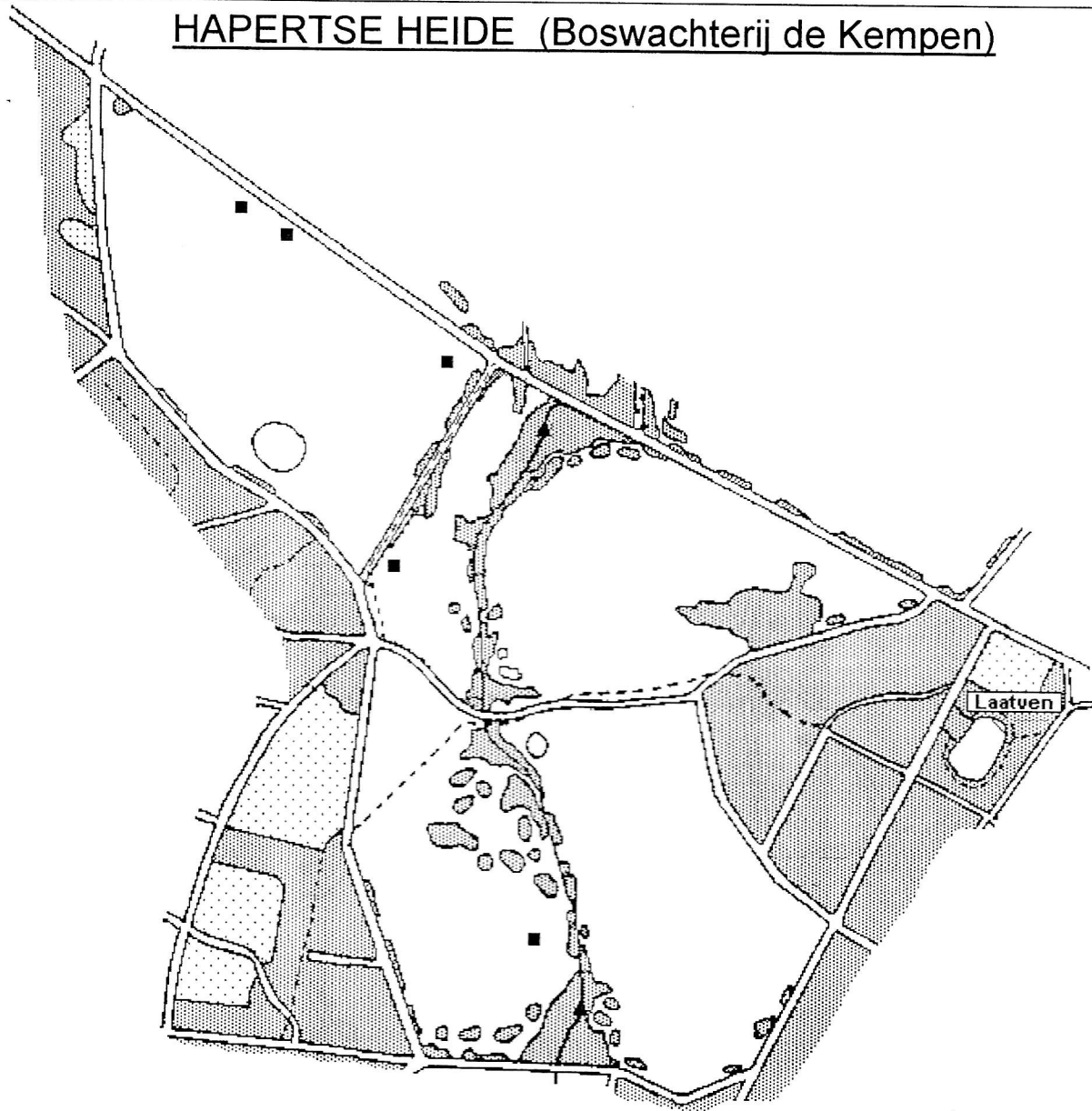

verspreidingskaart 50
Vink 29 territoria

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

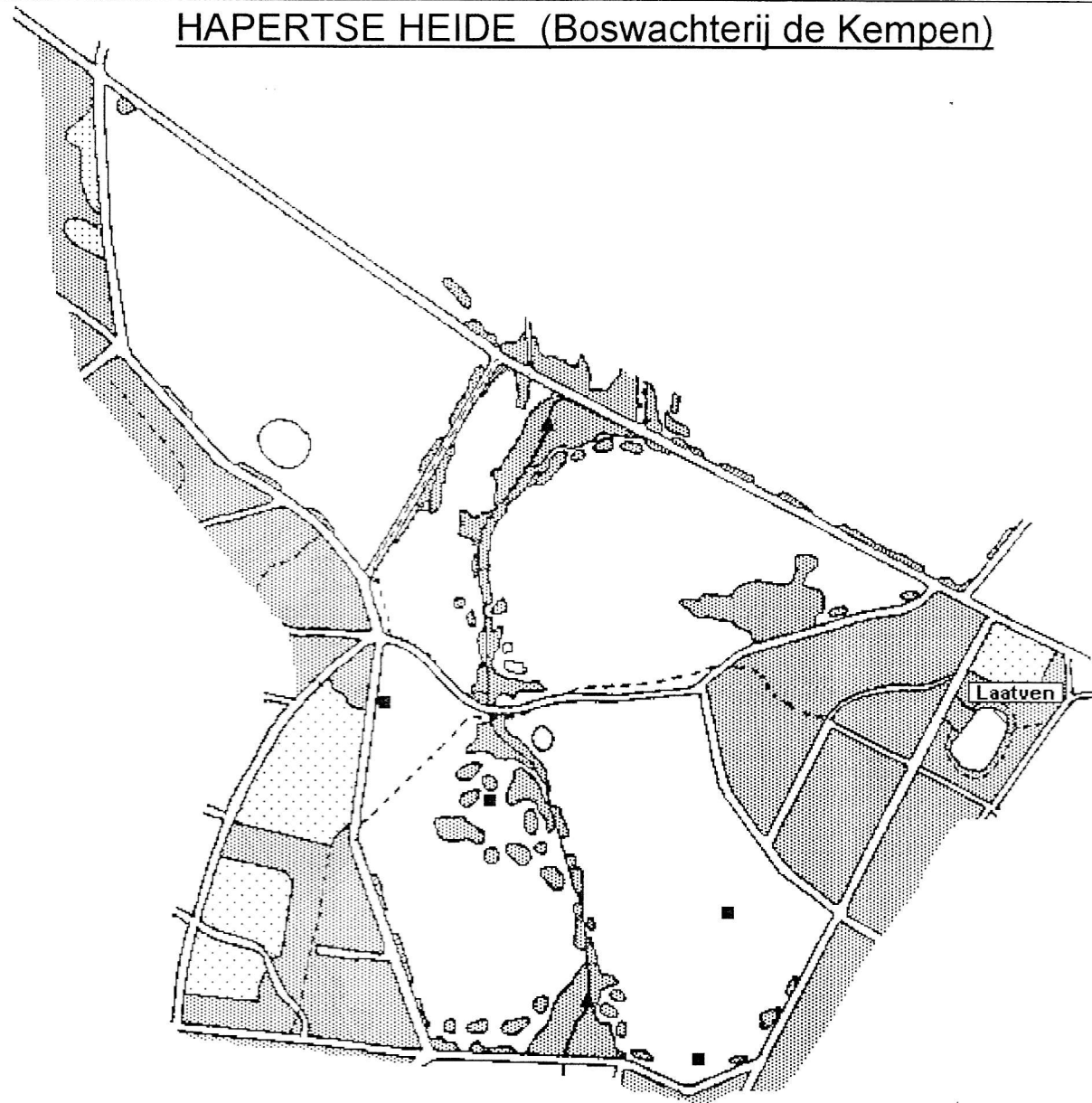

verspreidingskaart 51
Kneu 5 territoria

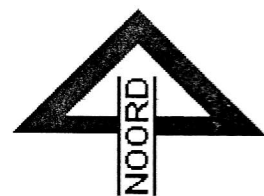

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

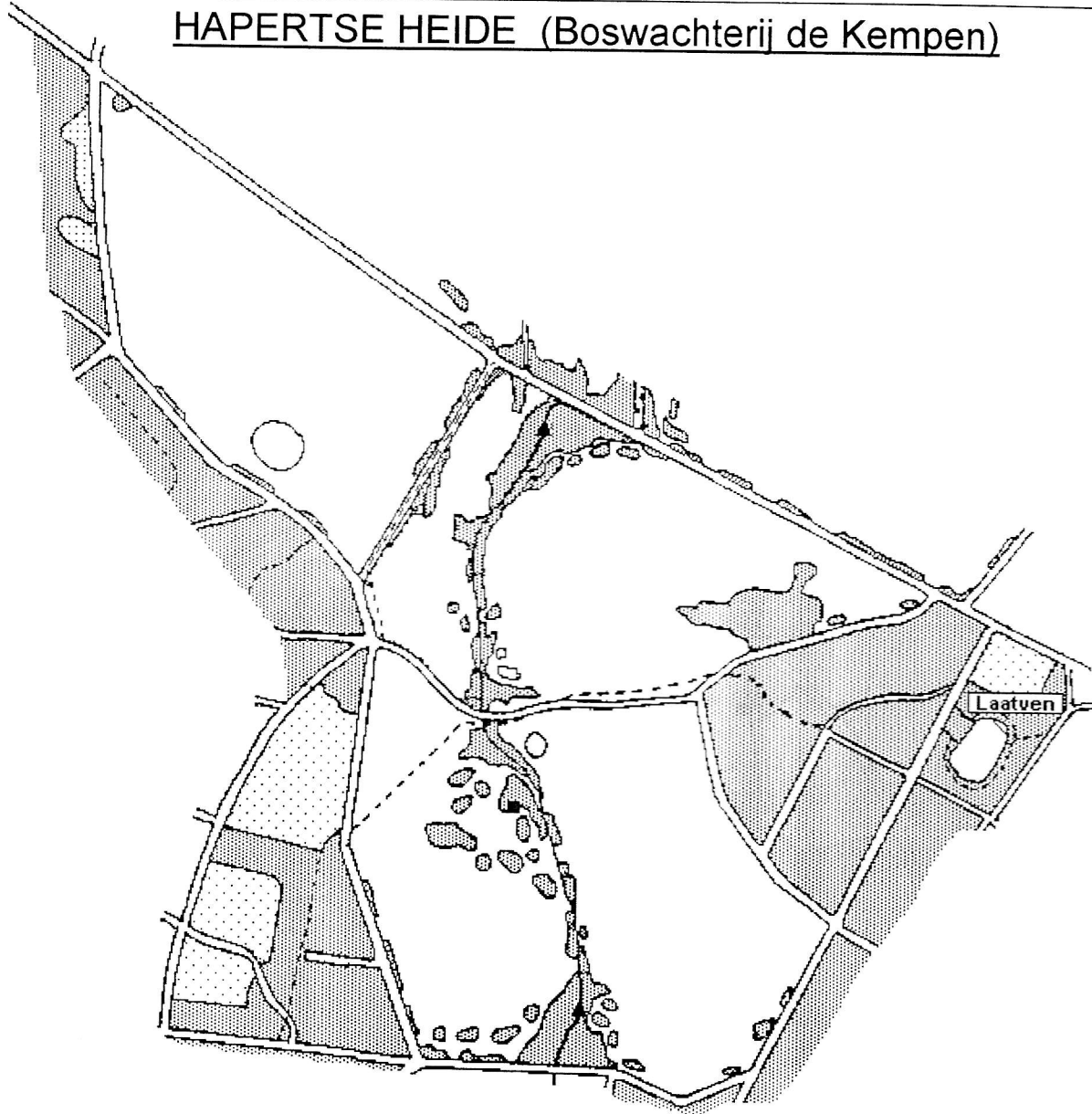

verspreidingskaart 52
Geelgors 4 territoria

schaal 1 : 10.000

HAPERTSE HEIDE (Boswachterij de Kempen)

verspreidingskaart 53
Rietgors 1 territorium

schaal 1 : 10.000